

DG Edukacja i Kultura

Program „Uczenie się przez całe życie”
Leonardo da Vinci

Program szkoleniowy z wymiany doświadczeń w ramach

programu Leonardo da Vinci

„Uczenie się przez całe życie”

**Projekt pt „Policja metropolitalna – finansowanie i zarządzanie
policji w metropoliach stołecznych” zrealizowany w Wydziale**

Finansów i Budżetu Komendy Stołecznej Policji.

OPRACOWAŁ KOORDYNATOR PROJEKTU

KATARZYNA BURYŁO

Warszawa 2009

SPIS TREŚCI

Wstęp

- I. Zagadnienia omówione podczas stażu odbytego w Policji Brukselskiej.
 1. Prezentacja Policji Brukselskiej – struktura terytorialna, organizacyjna, funkcjonalna.
 2. Proces selekcji i naboru do policji.
 3. Budżet policji brukselskiej.
 4. Finansowanie policji lokalnej na przykładzie jednostki w Sint Pieters-Leeuw (prezentacja systemu informatycznego).
 5. Idea długoterminowego rozwoju oraz odpowiedzialności społecznej w komendzie w Sint-Pieters-Leeuw.
 6. Reformy w Policji w Belgii - zmiany organizacyjne i finansowania.
 7. Finanse od strony księgowej.
 8. Prezentacja programu umożliwiającego sprawne zarządzanie zasobami ludzkimi w jednostce lokalnej AMOW.
 9. Finanse w praktyce – system księgowy, klasyfikacja budżetowa, system wynagrodzeń, wyliczenia, analizy i sprawozdania.
 10. Wnioski

- II. Zagadnienia omówione podczas stażu odbytego w Policji Berlińskiej.
 1. Organizacja i zadania berlińskiej policji.
 2. Organizacja Centralnej Jednostki Wspomagającej (ZSE).
 3. Budżet, kadry, sprawy IT w zakresie policji i straży pożarnej.
 4. Budżet – z procedur budżetowych do audytu.
 5. Zarządzanie Human Resources – rekrutacja, płatność, promocja, edukacja.
 6. Zarządzanie kosztami związanymi z obsługą pojazdów.
 7. Technologie informatyczne z możliwością wprowadzenia „Policijnej Informacji i Komunikacji” POLIKS, wykorzystywane do przetwarzania spraw i danych przez berlińską Policję.
 8. Uniformy i odzież – wizyta w centrum dystrybucji mundurów policyjnych dla Berlina i Brandenburgii.
 9. Zarządzanie jednostką ds. technik kryminalistycznych Centrum Techniki Kryminalistycznej (LKA KT).
 10. Podsumowanie.

WSTĘP

Program szkoleniowy powstał na podstawie wiedzy zdobytej podczas realizacji programu Leonardo da Vinci „Uczenie się przez całe życie”.

Pod koniec 2008 roku w Wydziale Finansów i Budżetu Komendy Stołecznej Policji powstał projekt polegający na wzbogaceniu wiedzy z zakresu finansów o rozwiązania stosowane w innych państwach europejskich. Przygotowano kilkadziesiąt zagadnień, które stanowiły przedmiot zainteresowania wszystkich pracowników wydziału. Następnie, dzięki współpracy z Zespołem Funduszy Pomocowych KSP, przygotowany program zyskał uznanie Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji – Narodową Agencją Programu „Uczenie się przez całe życie” i Komenda Stołeczna Policji otrzymała dofinansowanie na realizację projektu. Projekt pt. „Policja Metropolitalna – Finansowanie i Zarządzanie Policji w Metropoliach Stołecznych” polegał na zgromadzeniu informacji dotyczących funkcjonowania Policji, poznaniu stosowanych rozwiązań, obowiązujących przepisów, przeprowadzanych reformach oraz na bezpośredniej obserwacji przebiegu pracy i omówieniu praktycznych aspektów, stosowania określonych metod i narzędzi w zakresie finansowania i zarządzania stołecznych policji.

Do realizacji projektu jako zapraszający zgłosiły się Policja Brukselska i Policja Berlińska. W celu zrealizowania zadań wynikających z programu odbyły się dwa wyjazdy 10 osobowych grup pracowników WFiB KSP (Bruksela – październik 2009r., Berlin – listopad 2009 r.).

Wizyty przebiegały zgodnie z ustalonymi programami i polegały na uczestnictwie w przygotowanych przez strony zapraszające wykładach i spotkaniach, podczas których była możliwość dyskusji i porównań rozwiązań i doświadczeń stosowanych w różnych krajach.

Należy podkreślić, iż zarówno w Brukseli jak i w Berlinie programy były przygotowane profesjonalnie, były ciekawe, bardzo szczegółowe, przedstawione w sposób bardzo interesujący. Dyskusje, które wywiązywały się w trakcie spotkań wskazywały również na wielkie zainteresowanie jak polska Policja radzi sobie z trudnymi problemami związanymi z finansami i zarządzaniem.

Bardzo miłym elementem tych spotkań było uznanie stron zapraszających dla Wydziału Finansów i Budżetu KSP za pomysł na tak ciekawą wymianę doświadczeń, tym bardziej, że był to pierwszy projekt realizowany w ramach programów unijnych z dziedziny logistyki.

Szkolenia kończyły się uroczystym wręczeniem certyfikatów poświadczającym uczestnictwo w wymianie doświadczeń policji metropolitalnych w zakresie finansowania i zarządzania.

W Brukseli certyfikaty wręczył Burmistrz Brukseli Pan Freddy Thielemans. Uroczystość odbyła się w Ratuszu Miejskim – zabytkowej siedzibie Burmistrza i jego administracji. Natomiast w Berlinie wręczenie certyfikatów miało miejsce w Prezydium Policji Berlińskiej przez Prezydenta Policji w Berlinie Pana Dietera Glietscha.

Niniejszy program szkoleniowy jest elementem upowszechniania wyników realizacji projektu.

I. Zagadnienia omówione podczas stażu odbytego w Policji Brukselskiej.

1. Prezentacja Policji Brukselskiej – struktura terytorialna, organizacyjna, funkcjonalna.

Szkolenie prowadził: Komisarz Christian De Coninck z obszaru Ixelles w Brukseli
Dyrekcja CAPITAL rzecznik generalny: prezentacja policji na tym obszarze.

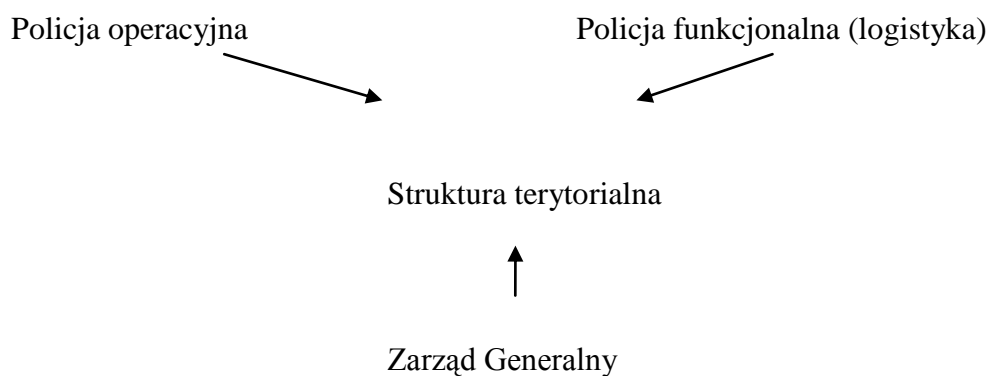
Bruksela to bardzo specyficzne miasto. Stolica Belgii, a zarazem nieoficjalna stolica Unii Europejskiej, w której obowiązują dwa języki urzędowe: francuski i flamandzki. Wszystkie nazwy urzędowe w tym Policja przedstawiane są w dwóch językach. Na terenie Brukseli znajdują się instytucje: narodowe (parlamenty), europejskie (Komisja Europejska), międzynarodowe (NATO) oraz zamki i pałace. Z uwagi na obecność urzędów unijnych odbywają się prawie codziennie liczne demonstracje. Policja brukselska ma podwójne zadania zarówno na poziomie lokalnym jak i stołecznym, swoim zasięgiem obejmuje strefę trzech obszarów:

- 1) północny - przemysłowy z dużą ilością zakładów produkcyjnych,

- 2) środkowy - obejmujący starą zabytkową część miasta oraz centrum z licznymi instytucjami europejskimi w tym Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską,
- 3) południowy - zalesiony, stanowiący tereny rekreacyjne, zamieszkały przez zamożnych obywateli.

Ogólną liczbę mieszkańców obszaru brukselskiego szacuje się na ok.222 tys., ale codziennie przebywa tutaj około 1 250 tys. gości i turystów.

STRUKTURA POLICJI BRUKSELSKIEJ

STRUKTURA TERYTORIALNA składa się z 1 strefy, 3 rejonów, 15 dzielnic i 36 obszarów.

Do zadań Policji rejonowej należy: koordynacja zadań pomiędzy dzielnicami i służbami całodobowymi, sporządzanie strefowych planów bezpieczeństwa, dbanie o porządek publiczny, zapewnianie bezpieczeństwa, wykonywanie misji specjalnych itp.

Służby całodobowe prowadzą recepcję, przyjmują skargi i zażalenia.

Policja dzielnicowa to jednostki funkcjonalne i terytorialne, to policja dla społeczeństwa zapewniająca bezpieczeństwo mieszkańców. Prowadzi dochodzenia, rozpatruje skargi i zażalenia. Głównymi atutami Policji dzielnicowej są: dostępność, widoczność, bliskość.

Policja na 36 obszarach ma bardzo bliski kontakt z lokalną ludnością, organizuje różnego rodzaju spotkania i uczestniczy w życiu danej społeczności, lokalizuje i analizuje pojawiające się problemy.

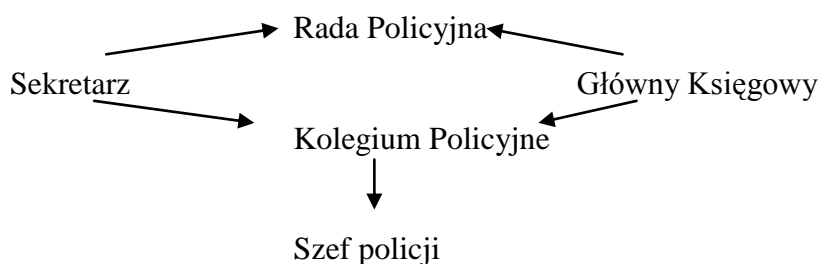
STRUKTURA OPERACYJNA stanowi wsparcie dla struktury terytorialnej oraz koordynuje zdarzenia w strefie. W strukturze operacyjnej są następujące wydziały:

1. Wydział interwencji i wsparcia operacyjnego – porządek publiczny, patrole piesze i mobilne, interwencje specjalne ciągłe i okazjonalne, przesyłanie informacji, utrzymywanie łączności, zabezpieczenie sądów. W ramach tego wydziału są 3 szkoły policyjne dla psów (konie posiada tylko policja federalna).
2. Wydział policji sądowej – śledztwa, dochodzenia, sprawy nieletnich, narkomanów, złodziei, kieszonkowców, ofiar przemocy (młodzież wagarująca w godz. 8-12 jest zatrzymywana do wyjaśnienia), poszukiwanie osób zaginionych, laboratorium kryminalistyczne, statystyka kryminalna.
3. Wydział ruchu drogowego – utrzymywanie płynności ruchu drogowego, kontrole drogowe, raporty z wypadków drogowych.
4. Wydział policji administracyjnej – HoReCa- kontrole hoteli, restauracji i kafejek, kontrole opuszczonych budynków, sprawdzanie alarmów, kontrole przeciwpożarowe, wszystkie sprawy związane z bronią dla ludzi cywilnych.
5. Wydział prewencji i pomocy – techniczne rady dla mieszkańców, kampanie prewencyjne, pracownicy „międzykulturowi” – kontakt z mieszkańcami obcej narodowości i klubami młodzieżowymi, negocjatorzy, pomoc ofiarom przemocy, szkolenia z zakresu prewencji.

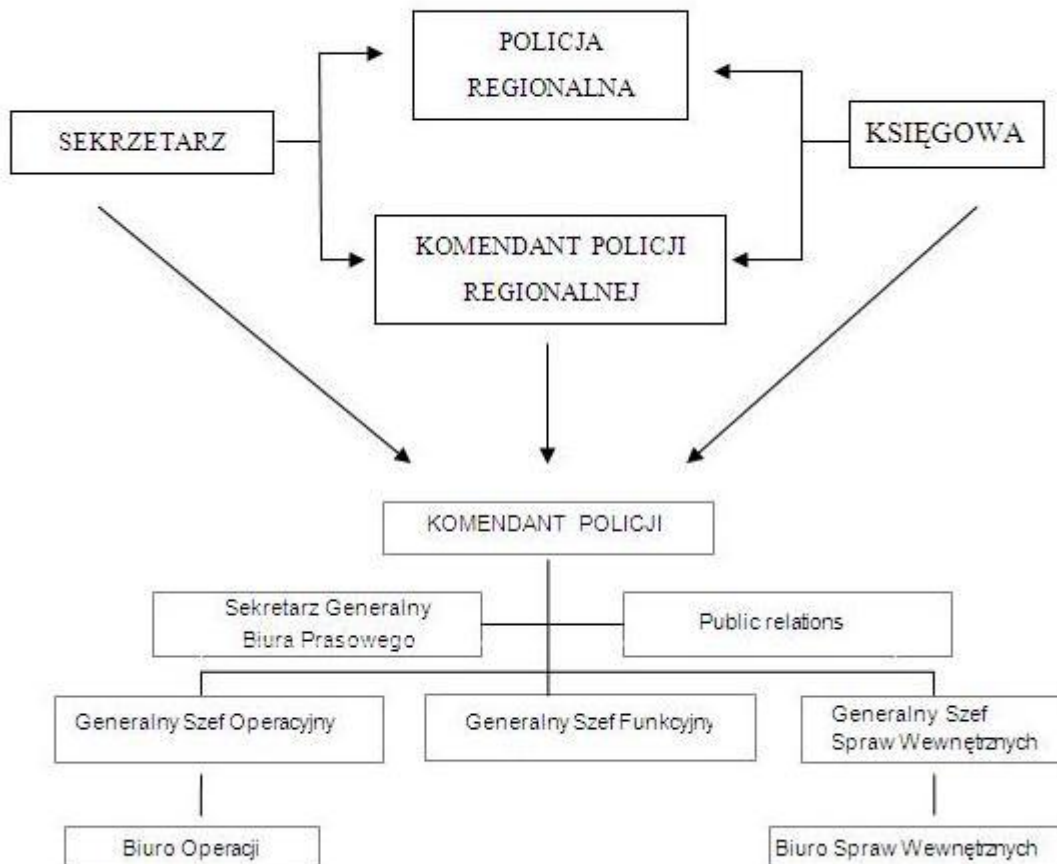
STRUKTURA FUNKCJONALNA (LOGISTYKA) to:

- zasoby ludzkie (zarządzanie personelem, szkolenia, stosunki wewnętrzne, pomoc psychologiczna dla personelu),
- finanse i zakupy (zarządzanie budżetem, zamówienia publiczne),
- kancelarie (przepisy prawne, wewnętrzne instrukcje, archiwa),
- logistyka (transport, utrzymanie personelu itp.),
- teleinformatyka (łączność i informatyka, komputery, telefony),
- poczta.

ZARZĄD GENERALNY

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

PODSTAWOWE DANE LICZBOWE

Budżet Policji Brukseli (Bruksela i Ixell) wynosi 160 012 060 € z czego koszty osobowe to 127 519 999 € (ok. 80 % budżetu).

Zatrudnionych jest 2 071 policjantów i 283 pracowników cywilnych. Wolnych etatów policyjnych ok. 700.

Sprzęt Policji brukselskiej: 193 radiowozy, 64 pojazdy policyjne bez oznak, 72 motocykle, 62 skutery, 35 rowery, 23 nieruchomości, 1150 komputery, 2240 radiotelefony.

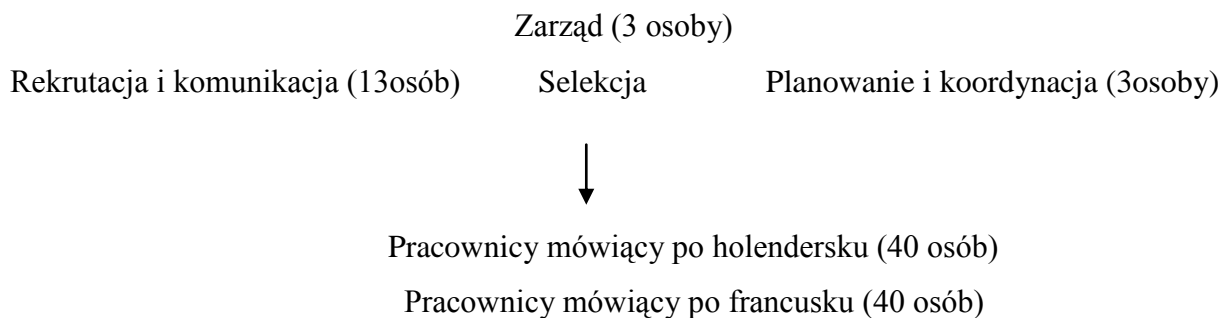
W Brukseli brak jest firm ochroniarskich, policja pełni funkcje m.in. sanepidu, ochrony, poucza o bezpieczeństwie i zabezpieczeniach, wykonuje czynności prewencyjne. Broń posiadać może każdy, ale musi być ona zdeponowana, wyjątkiem są osoby, które są szczególnie narażone na niebezpieczeństwo np. jubiler, który może mieć broń przy sobie.

Do zadań specjalnych w policji powołana jest grupa wyszkolonych 60 policjantów (odpowiednich polskich AT), których można rozpoznać m.in. po tym, iż jeżdżą czarnymi radiowozami, pozostali białymi.

2. Proces selekcji i naboru do policji.

Szkolenie prowadziła: Carla LONNEVILLE komisarz policji, departamentu rekrutacji, selekcji i naboru do policji. Szkolenie pt. Od A do Z i wszystko pomiędzy

Struktura departamentu ds. rekrutacji i selekcji.

Rekrutacja odbywa się w trzech aspektach:

- wspólna dla policji federalnej i lokalnej;
- dla pozyskania policjantów i personelu cywilnego;
- rekrutacja zewnętrzna i egzaminy wewnętrzne.

Rocznie odwiedza 700 tys. osób stronę internetową (www.jobpol.be), na której zamieszczone są wszystkie informacje dotyczące możliwości i warunków podjęcia pracy w policji. Wniosków aplikacyjnych jest około 30 tys.

Policja jest jednym z największych pracodawców w Belgii, ale rekrutację przechodzi ok. 20 % ubiegających się o pracę. Przykładowo w 2008 roku było 2 336 nowych rekrutacji. Zatrudnienie planowane jest na okres 7 lat, planuje się również ile osób odejdzie.

Rekrutacja odbywa się na trzech różnych płaszczyznach:

- około 1600 punktów kontaktowych rozmieszczonych w 196 obszarach,
- media : prasa, plakaty informacyjne, ulotki, broszury, uczestnictwo w targach pracy,
- internet, infolinia

Przyszły kandydat musi spełniać określone wymagania, prowadzone są rozmowy kwalifikacyjne, sprawdzana jest znajomość języków obcych – urzędowych, wymagany jest nienaganny wygląd, gotowość pracy 24 h/7 dni w tygodniu oraz cieszyć się nienaganą opinią.

W departamencie rekrutacji i naboru trwają nieustające debaty dotyczące prawidłowości prowadzonych działań.

- Zidentyfikowane wady procesu

1. Nie zawsze rekrutacja jest adresowana do grup docelowych.
2. Proces rekrutacji trwa zbyt długo (około 1 rok), najlepsi kandydaci często rezygnują przed zakończeniem.
3. Rekrutacja musi być nakierowana na kandydatów z lepszymi umiejętnościami.

- Kierunek zmian w procesie

1. Komunikacja musi być skierowana na grupy docelowe.
2. Policja musi dokonywać dobrze przemyślanych wyborów.
3. Policja musi być odbiciem społeczeństwa.

Aplikacja odbywa się poprzez wypełnienie odpowiednich formularzy, złożenie wypisu o niekaralności, kserokopii dokumentów dotyczących wykształcenia.

Kandydat jest sprawdzany w trzech obszarach:

1. umiejętności poznawcze – test na potencjał intelektualny, myślenie abstrakcyjne, wiedzę ogólną i opanowanie języka, umiejętność obserwacji i zapamiętywania itp.
2. osobowościowe - kwestionariusz komputerowy, kwestionariusz biograficzny, ocena kompetencji na podstawie rozmowy kwalifikacyjnej, test zachowawczy (np. zachowanie w grupie, rozwiązywanie wspólnie problemów), sposób nastawienia na interesanta (obywatela), zaangażowanie, motywacja, szczerłość (komisja w składzie – prezes, członek gminy, członek policji federalnej).
3. Medyczo - fizyczne – test sprawnościowy, ocena ogólna i opinia lekarza policyjnego.

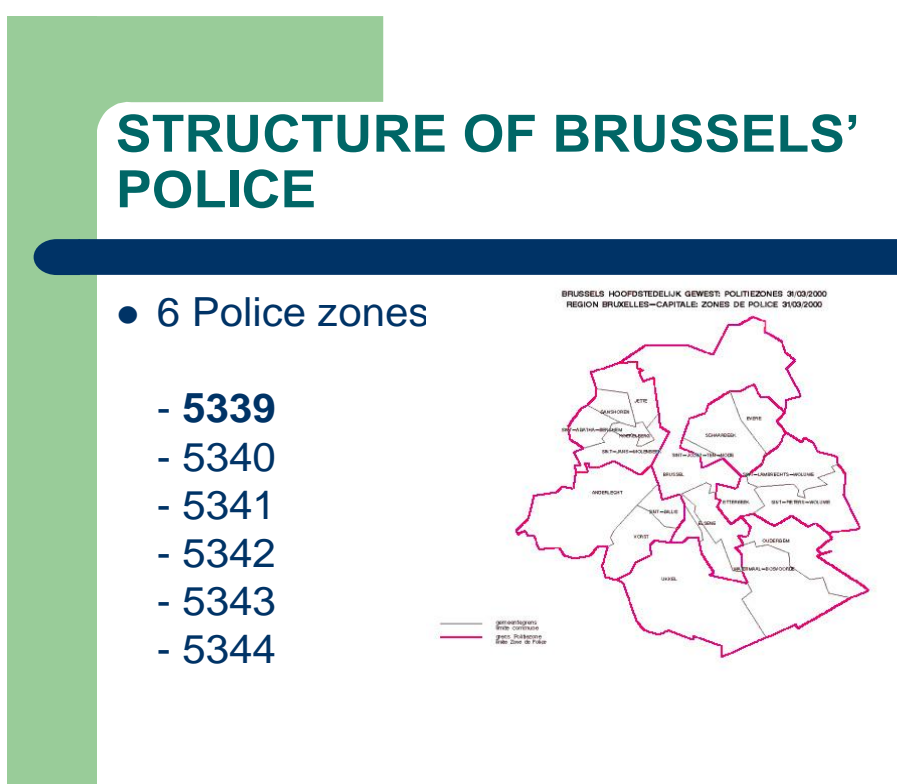
Kandydaci podlegają ocenie zintegrowanej z wszystkich obszarów. Równoległe do selekcji, kandydaci są sprawdzani pod kątem nienaganego zachowania w życiu, są weryfikowani oraz badani wśród ich środowiska.

Po zdaniu wszystkich egzaminów i testów, kandydat kierowany jest do szkoły policyjnej, następnie do pracy w policji lokalnej lub federalnej.

3. Budżet policji brukselskiej.

Szkolenie prowadził: Pan F. de Groot – odpowiedzialny za nadzór Brukseli, przedstawiciel Gubernatora.

Omówiona została struktura policji brukselskiej pod względem finansowym.

Bruksela dzieli się na 6 obszarów, w jednym z nich są 2 strefy: Bruksela (budżet ok. 75%) i Ixelle (budżet ok. 15 %). Władza wykonywana jest przez Kolegium Policyjne i Radę Policyjną, która składa się z przedstawicieli rad miejskich i kolegiów. Przy czym Rada Policyjna jest organem decydującym a Kolegium Policyjne organem wykonawczym (wykonuje to, co zarządzi Rada).

W lokalnych strefach policyjnych o sprawach finansowych decyduje Rada Policyjna i Kolegium Policyjne.

Budżet – roczne wyliczenie przychodów i wydatków, które zostaną zrealizowane w następnym roku budżetowym. Zgodnie z prawem jest przygotowywany w pierwszy poniedziałek października. Budżet podzielony jest na bieżące przychody i wydatki oraz nadzwyczajne.

- Bieżące przychody – subwencje od rządu i gmin.
- Bieżące wydatki – głównie wynagrodzenia.
- Nadzwyczajne przychody – pożyczki oraz specjalne subwencje.
- Nadzwyczajne wydatki – inwestycje.

W pracach nad przygotowaniem budżetu oszacowuje się wszystkie zadania, które mają być zrealizowane w trakcie kolejnego roku obrotowego, tzw. budżet zadaniowy.

Budżet w 2009 r. Policji Brukselskiej: sprawy bieżące – 173 mln €, sprawy nadzwyczajne – 8,4 mln €. Wynagrodzenia to ok. 86,9% wydatków ogółem.

Większa część środków finansowych trafia do strefy brukselskiej z uwagi na większą liczbę demonstracji, co równa się z większym zapotrzebowaniem na środki. Budżet policji lokalnej składa się w 2/3 (ok. 65 %) ze środków własnych gminy, pozostałe 1/3 (ok. 35 %) zapotrzebowania dostaje od policji federalnej. Poza tym policje dofinansowują sponsorzy i osoby prywatne. Z uwagi na fakt, iż nie wiadomo, w jakim terminie dostanie się zasilenie od policji federalnej, policja lokalna zmuszona jest brać pożyczki. Nadzór nad budżetem jest regionalny oraz rządowy i pełni go Gubernator i Minister Spraw Wewnętrznych i dotyczy terminów, zatwierdzenia lub nie, równowagi budżetowej, odwołania (zgodnie z art. 71 Decyzji Rady i Zarządu Policji).

O zmianach w budżecie decyduje Rada Policyjna, tylko w przypadku, gdy zaistnieje realna potrzeba i zdarza się to bardzo sporadycznie, zmiany mogą dotyczyć korekty wstępnych danych po otrzymaniu zatwierdzenia sprawozdania rocznego.

Główna Księgowa pełni funkcję w kilku gminach w ramach jednego obszaru dla gminy i policji. Jest niezależna od komendanta. Główna Księgowa wpłaca 12 tys. euro zabezpieczenia majątkowego na wypadek przekroczenia planu finansowego, gdyż jest ona osobiście odpowiedzialna za wykonanie budżetu.

4. Finansowanie policji lokalnej na przykładzie jednostki w Sint Pieters-Leeuw (prezentacja systemu informatycznego).

Szkolenie prowadził komisarz Mark CRISPEL - szef komendy w Sint-Pieters-Leeuw.

Policja belgijska podzielona jest na 196 lokalnych stref. Komenda w Sint-Pieters-Leeuw jest to pokazowa jednostka lokalna znajdująca się na terenie jednej gminy, w związku z tym nie posiada osobowości prawnej. Szef policji lokalnej zgodnie z prawem podlega Burmistrzowi gminy, a budżet policji lokalnej jest zatwierdzany przez Radę Gminy.

Komenda wyróżnia się między innymi tym, iż bierze udział w specjalnym programie Europejskiej Fundacji Zarządzania Jakością – Model Doskonałości EFQM utworzonej w 1998 roku przez 14 wiodących przedsiębiorstw europejskich. Celem funkcjonowania EFQM jest wzmocnienie znaczenia pojęcia jakości oraz pomoc w uzyskaniu poprawy jakości na drodze organizacyjnej doskonałości¹. Założenia programu i ich realizacja ma ściśle powiązanie z polityką finansową, a co za tym idzie jest to poważny argument w rękach kierownictwa policji lokalnej w tworzeniu planów finansowych na przyszłe lata.

W gminie Sint-Pieters-Leeuw mieszka około 31 tys. ludzi, a zatrudnionych jest 76 policjantów.

Planując budżet (około 5,5 mln euro) brane są pod uwagę czynniki zewnętrzne i wewnętrzne, wydatki planowane są na bieżące wydatki oraz długoterminowe kontrakty.

W strukturze Komendy jest wydzielona specjalna komórka organizacyjna – centrum kosztów, w której przypisuje się wszystkie koszty do poszczególnych zadań, wylicza się ile kosztują zadania, ile osób powinno wykonać dane zadania, w jakim czasie itp. W celu przygotowania raportów o kosztach prowadzona jest szczegółowa księgowość analityczna. Koszty są monitorowane a wyliczenia korygowane zgodnie ze zmieniającymi się wymaganiami.

Nad departamentami, czyli centrami kosztów sprawuje kontrolę zarząd wykonawczy odpowiedzialny za wykonanie budżetu. Informacje ogólne w formie raportu są sporządzane dla Burmistrza oraz podawane do wiadomości ogólnej.

¹ Europejska Fundacja Zarządzania Jakością, www.efqm.pl

Zgodnie z prawem policja lokalna jest finansowana w 35% ze środków federalnych (kwota jest ustalona i nie ma możliwości uzyskania zwiększenia, a niewykorzystane środki przechodzą na lata następne) i w 65% ze środków własnych władz lokalnych. Na terenie gminy Sint-Pieters-Leeuw istnieje bardzo ścisła współpraca oparta na wiarygodnym oszacowaniu potrzeb i możliwości realizacji określonych zadań. Władze gminy są na bieżąco informowane o wydatkach, a niewykorzystane środki są zwracane. W efekcie współpraca policji z gminą odbywa się dla obu stron korzystnie, co przekłada się na wzajemne relacje i bezpieczeństwo.

Dla zapewnienia prawidłowego wyliczenia kosztów osobowych oraz ewidencji czasu pracy został wdrożony bardzo szczegółowy program komputerowy OLYMPUS. Wyliczane są wskaźniki do kart wyników, co w dalszej konsekwencji ma wpływ na system ocen i wynagrodzeń. System ten posiada połączenie z systemem płacowym i księgowym, w związku z tym przepływ informacji jest bardzo sprawny. Ułatwione jest również planowanie wydatków osobowych.

Misja Komendy Policji w Sint – Pieters - Leeuw jest zawarta w planie Bezpieczeństwa Narodowego na lata 2008-2011: „Społeczna odpowiedzialność biznesu jest ważnym warunkiem doskonałej obsługi i podejścia policji do problemów związanych z bezpieczeństwem”.

Policja lokalna organizuje pomoc dla ludzi, przeprowadza ankiety na temat potrzeb i poczucia bezpieczeństwa, informuje o formach zabezpieczeń przed złodziejami, prowadzi działalność prewencyjną. Ponieważ zarządzanie jakością planowane jest na kilka lat można sprawdzić czy podjęte działania przynoszą założone efekty i jakie są wymierne korzyści z podnoszenia jakości wykonywanych zadań. Przez policję lokalną prowadzona jest również szeroko pojęta działalność proekologiczna, m.in. poprzez uświadamianie o społecznej odpowiedzialności za środowisko w krótko i długoterminowej perspektywie. Przykładem takiego działania może być przyznawanie dodatków do pensji policjantów za dojazd do pracy środkiem komunikacji miejskiej lub rowerem, a nie samochodem.

5. Idea długoterminowego rozwoju oraz odpowiedzialności społecznej w komendzie w Sint-Pieters-Leeuw.

Szkolenie prowadziła pani Ellen Tuts - Konsultant Zarządzania: Zarządzanie finansami we współpracy z CIPAL

Wykład na temat długoterminowego rozwoju oraz odpowiedzialności społecznej w Komendzie w Sint – Pieters – Leeuw

Długoterminowy rozwój to działanie mające na celu uwzględnienie ludzkich potrzeb przy jednoczesnej ochronie środowiska, tak, aby zaspokoić nie tylko potrzeby w teraźniejszości, ale także potrzeby przyszłych pokoleń.

Są 3 filary długoterminowego rozwoju: planeta (natura i środowisko), ludzie, zysk.

✓ PLANETA

Przyroda i środowisko

Skutki działań przedsiębiorczych na nasze środowisko naturalne

✓ LUDZIE

Społeczno-gospodarcze

Konsekwencje działań przedsiębiorstwa dla osób wewnątrz i na zewnątrz przedsiębiorstwa

✓ ZYSK

Dobrobyt gospodarczy

Ocena produkcji towarów i usług biorąc pod uwagę zysk (zysk jako standard dla społecznej oceny wartości)

Odpowiedzialność społeczna to idea, w której firmy dbają o społeczeństwo, środowisko i zyski w swojej pracy oraz przy współpracy z innym partnerami (wspólnikami). Wspólnikami Policji w Sint – Pieters - Leeuw są: partnerzy (Biuro Oskarżyciela Publicznego, szkoły, pomoc społeczna, władze, pracodawcy, społeczeństwo, interesanci policji).

Ludność lokalna, ale także pracownicy policji wypełniają kwestionariusze dotyczące pracy lokalnej policji (analiza słabych i mocnych stron policji; czy policja posiada mierniki, plany oraz czy podejmuje działania odpowiadające ekonomicznym, ekologicznym oraz społecznym zasadom i celom).

6. Reformy w Policji w Belgii - zmiany organizacyjne i finansowania.

Szkolenie prowadził Paul Vandenberghe - Dyrektor Zarządu Federalnej Służby Publicznej i Spraw Wewnętrznych oraz Pani Van Poucke - Doradca

W 2002 roku została przeprowadzona reforma policji. Poprzednio istniała policja gminna oraz policja państwowa (żandarmeria). Po reformie istnieje policja federalna (sprawy narodowe) oraz policja lokalna (finansowana częściowo przez rząd, a częściowo przez gminy).

Policja lokalna w Belgii to 196 stref policyjnych, 50 z nich obejmuje terytorium jednej gminy (nie posiadają osobowości prawnej), z kolei pozostałe 146 obejmują teren dwóch lub kilku gmin (posiadają osobowość prawną). Lokalna policja zatrudnia ok. 33 tys. osób (policjanci – 27,3 tys. i pracownicy cywilni – 5,7 tys.).

Strefy policyjne są niezależne, podległe samorządom, ale są połączone jako jedna siła policyjna. Każda strefa musi zaplanować sobie budżet na następny rok. Policyjny budżet składa się z części gminnej oraz federalnej. Budżet federalny musi być naliczony dla wszystkich 196 stref. Budżet federalny jest globalny, a Król akceptuje budżet dla każdej strefy. Rada Policyjna zatwierdza budżet. Pieniądze mogą być wydawane na to, co zatwierdzi Rada. Środki przeznaczone na wydatki bieżące (zwyčajne) mogą być wydawane na różne

zadania, ale tylko w ramach wydatków bieżących. W Belgii obowiązuje ustawa o finansowaniu policji, oraz przepisy dotyczące zadań głównego księgowego.

W celu prawidłowego rozdysponowania policjantów policji lokalnej (po przekształceniu policji państwowej i gminnej) należało przyjąć pewne kryteria podziału, np.: ile osób mieszka na terenie strefy, jaką powierzchnię zajmuje strefa, ilu bezrobotnych mieszka na terenie strefy, ilu zatrudnionych, ilu imigrantów, ile zdarza się wypadków, jaka jest przestępczość itp. Przy rozdziale policjantów każda gmina dostawała 17 058 € na jednego policjanta. Przelicznik na żandarmów był wyższy z uwagi na wyższe wynagrodzenie. Przyjęto ogólnie, że przydział żandarmów i policjantów dla każdej ze stref będzie miał podział procentowy: 30% do 70%. Jeśli stosunek żandarmów do policjantów był większy, to te gminy, które miały mniej żandarmów oddawały środki dla gmin gdzie było ich więcej (aby zachować równowagę w środkach finansowych).

Mechanizm dofinansowania ma trwać 12 lat. Biedniejsze gminy, które otrzymały więcej żandarmów są wspomagane, ale z roku na rok o 1/12 mniej. Najbiedniejsze gminy, którym mimo dofinansowania brakuje środków, otrzymują je od rządu.

Rząd ponadto zwiększa budżet w związku ze szczytami Rady UE, odbywającymi się na terenie Belgii, a także dofinansowuje bezpieczeństwo na drogach (uzależnione jest to od długości dróg czy też liczby wypadków na terenie danej strefy). Jednostki policyjne, które otrzymują dodatkowe środki muszą przeznaczać je na ten konkretny cel.

Budżet - 836 mln € to budżet federalny policji, z czego 70% to normalny budżet, a 30% to akcje (np. szczyty UE). Stosunek procentowy budżetu federalnego i gminnego to odpowiednio 35% i 65%. Nie jest to jednak procent stały, np. na wsiach stosunek ten to 50% i 50%.

Finansowanie z gminy polega na tym, iż po wyliczeniu ile kosztować będzie dana jednostka policyjna odejmuje się ile daje rząd i wtedy uzupełnia resztę gmina. Pracownicy cywilni finansowani są przez gminę i to gminy decydują ile osób faktycznie jest potrzebnych. Gminy nie są zadowolone z finansowania Policji (zwłaszcza te, które muszą dużo dopłacać).

Ministerstwo zarządziło kontrole finansowe gmin oraz analizę sytuacji finansowych stref policyjnych. Przeliczono ile kosztuje utrzymanie policjanta na jednego mieszkańca, ile kosztują wydatki rzeczowe, ile kosztują wydatki inwestycyjne, ile kosztuje pożyczka wzięta przez policję.

Naukowcy (niezależni) pracują nad nową reformą policji. Powierzenie tego zadania placówce naukowej miało na celu uniknięcie pomówień o korupcję i wpływu polityków na przeprowadzenie reformy. Należy rozpatrzyć sytuacje finansowe gmin (niektóre są bardzo

bogate a niektóre bardzo biedne). Należy porównać poziom bezpieczeństwa na terenie gmin (gdzie jest bezpiecznie, a gdzie występują różnego rodzaju przestępstwa itd.). System rozdzielania pieniędzy należy zmienić. Ponadto ogólny rozwój gospodarczy i techniczny postępuje tak szybko, iż funkcjonujący system należy dostosować do realiów. Trzeba również uszczegółwić wydatki (przeznaczenie pieniędzy na konkretne czynności). Trudno jest oszacować koszty każdej strefy policyjnej, dlatego nowa reforma musi uwzględniać wiele czynników. Przede wszystkim przeliczenie wszelkich niezbędnych danych może zająć kilka lat.

7. Finanse od strony księgowej.

Szkolnie prowadziła Pani Mia VERMEIR - Główna księgowa na terenie Brukseli tj. policji i gminy

Struktura Policji w Belgii:

- ✓ Federalna - specjalne misje, szczebel narodowy, policja administracyjna i kryminalna. Pomagają też policji lokalnej.
- ✓ Lokalna - zadania na poziomie lokalnym (administracyjne i kryminalne), 196 stref policji lokalnej.

Najważniejsze decyzje finansowe podejmuje dyrektor finansowy, który ma również szerokie uprawnienia kontrolne i jest niezależny nawet od władz lokalnych. Ponieważ odpowiada osobiście za swoje decyzje, musi wnieść zabezpieczenie majątkowe na pokrycie ewentualnych strat. Są różne formy takiego zabezpieczenia np. wpłata ok.12 tys. EUR (kwota jest ustalana przez władze lokalne) na rachunek depozytowy (środki pozostają do czasu pełnienia funkcji), oddanie domu pod zastaw do wysokości ustalonej kwoty, płacenie bardzo wysokiego ubezpieczenia.

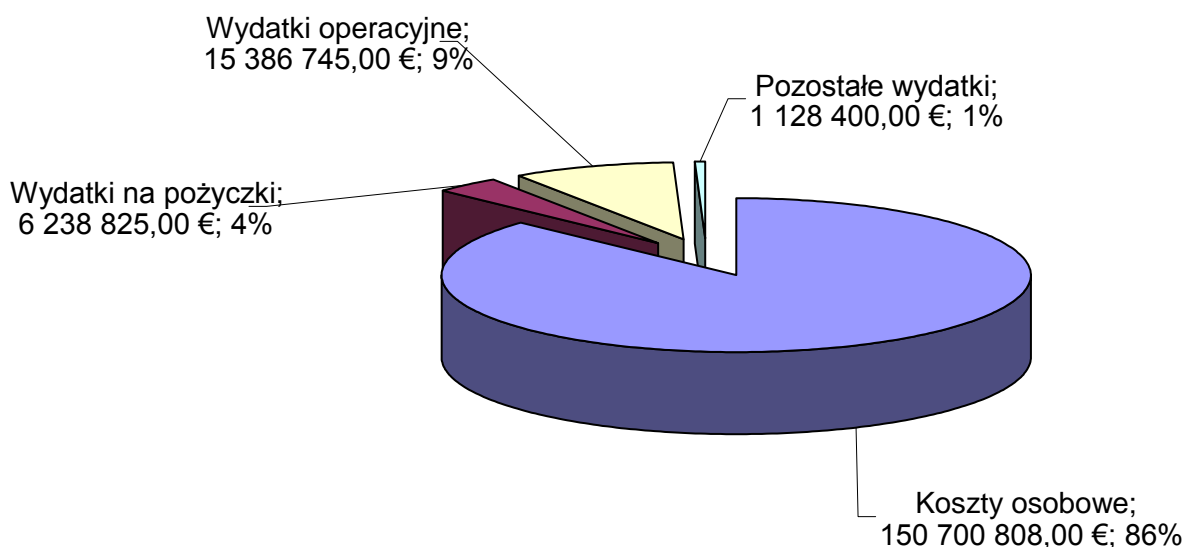
Policja lokalna obejmująca swoim zasięgiem więcej niż jedną gminę ma osobowość prawną. Jeśli strefa policyjna jest na terenie jednej gminy to główny księgowy gminy jest księgowym policji. Jeśli strefa policyjna jest na terenie kilku gmin, to ktoś z gminy albo z pomocy społecznej jest księgowym policji.

Nie porównuje się budżetów poszczególnych stref policyjnych (mają inne zadania, zależą od sytuacji finansowej na lokalnym poziomie gmin albo miast).

Sprawy finansowe regulowane są w przepisach o rachunkowości policyjnej.

W strukturze policji nie ma wydziałów merytorycznych, dokumenty finansowe rejestrowane są na bieżąco. Sporządzany jest bilans oraz rachunek zysków i strat. Budżet przygotowujący jest w ostatnim 4 kwartale. Burmistrz zatwierdza budżet, później Rada Policyjna.

Struktura wydatków - Budżet 2009

Źródła finansowania policji :

- 66 % środki lokalne,
- 32 % środki federalne,
- 2 % darczyńcy, osoby prywatne.

Budżet federalny nie zwiększa się corocznie (ewentualnie o indeksację – w 2009 roku z powodu kryzysu indeksacja będzie na poziomie zerowym). Ponieważ nie wiadomo dokładnie, kiedy dotacja od federalnych zostanie przekazana, policja lokalna musi zaciągać pożyczki na realizację wydatków bieżących.

W policji brukselskiej funkcjonuje ten sam system księgowy jak w gminie brukselskiej. Każda policja lokalna może wybrać sobie dowolny system księgowy.

W Belgii policjanci pracują do 58 roku życia, nie mają odpraw, nagród jubileuszowych, nie otrzymują ekwiwalentu mundurowego, a wysokość pensji uzależniona jest od odbytych szkoleń, zdobytych umiejętności i uprawnień, znajomości języków. Policjanci z policji brukselskiej otrzymują dodatek stołeczny oraz dodatek za psa.

8. Prezentacja programu umożliwiającego sprawne zarządzanie zasobami ludzkimi w jednostce lokalnej AMOW.

Szkolenie prowadził Pan Kurt Pull w Komendzie Policji AMOW

Dzięki kartom, na których rejestrowane są wejścia i wyjścia policjantów, można wyliczyć nadgodziny każdego policjanta (dodatkowo nadgodziny kontrolowane poprzez sprawdzanie sporządzanych przez policjantów raportów). Ponadto w systemie tym sporządzane są plany pracy na kolejne tygodnie. System zawiera dane wszystkich policjantów i pracowników Policji AMOW – dane osobowe, dzieci, żona/mąż, ukończone kursy, daty awansów, dni wykorzystanego urlopu, dni urlopu do wykorzystania, zwolnienia lekarskie itd. System pozwala na sporządzanie raportów na temat przepracowanych godzin w całej jednostce z podziałem na poszczególne komórki. Ułatwia to sprawne i właściwe rozdysponowanie służb. Ponadto istnieje możliwość wyliczenia kosztów działań i w konsekwencji kosztów funkcjonowania całej jednostki. Policja AMOW porównuje czas pracy swoich pracowników z innymi jednostkami (posiadającymi ten sam system – jest 12 takich jednostek).

W Belgii obowiązuje 36 tygodniowy pracy (7,5 h dziennie), czas pracy jest rozliczany, co do minuty, przejechanego kilometra, nadpracowanej godziny, z której pisze się szczegółowy raport, zatwierdzony przez przełożonego.

Nie ma typowego L-4, pracownicy mają 30 dni chorobowego, niewykorzystane dni przechodzą na następne lata.

Komenda Policji AMOW ma osobowość prawną, działa jak firma. Organem zarządzającym jest szef policji, kolegium burmistrzów (4 – gminy / Asse - 30 093 mieszkańców, Merchtem - 15 340 mieszkańców, Opwijk – 13 195 mieszkańców, Wemmel - 15 105 mieszkańców - stąd skrót AMOW) i rada policji (19 członków rady gminnej).

9. Finanse w praktyce – system księgowy, klasyfikacja budżetowa, system wynagrodzeń, wyliczenia, analizy i sprawozdania.

Szkolenie prowadziła Pani Katrijn Kelchtermans Główna Księgowa.

Wykład na temat zarządzania finansami w policji belgijskiej na przykładzie Policji AMOW.

Nie ma metropolitarnej policji w Brukseli, jest policja federalna i lokalna. Dwóch pracodawców, ale jedna policja.

Policja federalna – 15 269 zatrudnionych, policja lokalna – 33 845 zatrudnionych.

Policja federalna – Komendant Główny, Federalna Rada Policji, Minister Spraw Wewnętrznych - pieniądze rządowe.

Policja lokalna – komendant policji, Rada Policyjna/Komitet Policyjny, Prezes Kolegium Policyjnego - pieniądze rządowe i samorządowe.

Księgowość jest prowadzona w oparciu o rozdział, grupę i paragraf.

Rozdział: 104 administracja, **330 policja**, 351 straż pożarna, 421 roboty publiczne, 721 szkoły podstawowe, 764 sport.

Kody ekonomiczne (paragrafy): 111 wynagrodzenia, 123 koszty administracyjne, 124 koszty techniczne, 125 koszty budowy, 211 pożyczki, 465 fundusze.

Obowiązuje rachunkowość memoriałowa, sporządza się sprawozdania: bilans 1-5, aktywna / pasywna, rachunek zysków i strat 6-7, koszty / dochody.

Struktura budżetu:

- usługi regularne (bieżące, zwyczajne) – wszystko, co policja potrzebuje do codziennego funkcjonowania np. wynagrodzenia, paliwo do radiowozów, czynsze, papier itp;
- usługi wyjątkowe (nadzwyczajne) – inwestycje i operacje długoterminowe np. zakup samochodów, budynków, spłata kredytów itp.

Wyliczanie budżetu:

- wydatki na funkcjonowanie jednostki – np. 1000,
- rząd daje - np. 400,
- gmina dokłada resztę - 600.

Jeśli rząd daje mniej to gmina powinna dołożyć więcej. Jeśli gmina nie ma tyle to należy obciążyć wydatki.

Pierwszy etap sporządzania budżetu w czerwcu 2009, drugi etap w sierpniu (wytyczne Ministerstwa – na tym etapie wiadomo, ile policja dostanie pieniędzy od rządu), trzeci etap

w październiku (zebranie Rady celem akceptacji budżetu na 2010 r.). Cykl finansowy 2010 r.
 – planowanie budżetu – sporządzenie budżetu – wykonanie budżetu – kontrola wykonania
 budżetu – zmiany w budżecie.

Wyliczanie wynagrodzeń:

- wynagrodzenia zarządzane są na poziomie centralnym (z powodu mobilności personelu w całej Belgii), dane zatrudnionych w każdej strefie policyjnej (dane osobowe, ustalona pensja, dodatkowe wynagrodzenie: nadgodziny, noce, specjalne dodatki) są przesyłane do centralnej bazy danych. Kontrola każdej strefy policyjnej, wypłaty dla każdej strefy policyjnej.

✓ <u>Zarobki policjanta</u> (7 lat służby)	BRUTTO	NETTO
Inspektor (B2)	€ 2 346,66	€ 1 515,22
Starszy inspektor (M2.1)	€ 2 853,44	€ 1 750,24
Nadinspektor (O2)	€ 3 462,44	€ 2 033,04
✓ <u>Zarobki cywila</u> (7 lat pracy)	BRUTTO	NETTO
Asystent (stopień wyksz. C)	€ 2 140,72	€ 1 400,46
Konsultant (stopień wyksz. B)	€ 2 516,00	€ 1 560,02
Doradca (stopień wyksz. A)	€ 3 342,65	€ 1 942,95

Pensja brutto – podatek emerytalny (7,5%) – ubezpieczenie społeczne (3,55%) – podatek dochodowy + zasiłek mundurowy (€ 14,01) + dodatek na telefon (€ 19,89) = pensja netto

Bruto -> Net

BRUTO	2.346,66
- Pension tax (7,5%)	- 175,99
- Social security (3,55%)	- 83,31
- Income tax	- 585,72
+ Uniform allowance	+ 14,01
<u>+ Telephone</u>	<u>+ 19,89</u>
NET	1.515,22

Koszt inspektora policji dla pracodawcy = brutto + podatek emerytalny (20%) + ubezpieczenie społeczne (15,47%) + mundur (€ 14,01) + telefon (€ 19,89).

Total cost Inspector

BRUTO	2.346,66
+ Pension tax (20%)	+ 469,33
+ Social security (15,47%)	+ 363,02
+ Uniform	+ 14,01
+ Telephone	+ 19,89
TOTAL COST / MONTH	3.212,91

Dodatki specjalne przyznawane są za dwujęzyczność, nadgodziny (płatne 100%), godziny weekendowe (płatne 100%), godziny nocne od 19.00 do 22.00 – 20%, godziny nocne od 22.00 do 6.00 – 35%, zasiłki specjalne otrzymuje motocyklista (€ 239,99 miesięcznie), mentor (opiekun nowoprzyjętego policjanta - € 4,17 dziennie).

10. WNIOSKI

Wymiana doświadczeń pozwoliła na zaznajomienie się ze strukturą i sposobem finansowania całej policji belgijskiej, a w szczególności policji brukselskiej. Porównując funkcjonowanie policji można napotkać wiele podobieństw w funkcjonowaniu polskiej i belgijskiej policji, a także kilka nowości, które można byłoby wprowadzić w nasze realia.

Podstawową różnicą pomiędzy finansowaniem policji brukselskiej i warszawskiej jest struktura budżetu w zakresie sposobu finansowania. Budżet policji brukselskiej składa się nie tylko z pieniędzy państwowych (tak jak jest u nas w kraju), ale również z pieniędzy samorządowych i to w wielu przypadkach część samorządowa jest większa od części rządowej. Policja w Brukseli planując budżet na dany rok opiera się przede wszystkim na potrzebach jednostek policji, wylicza się konkretnie ile będą kosztować przewidziane do

realizacji zadania. W ten sposób zbiera się informacje niezbędne do ustalenia ile potrzeba środków finansowych na realizację wydatków. Wyliczony limit wydatków pokrywany jest w części z pieniędzy rządowych (federalnych), a gmina uzupełnia środki do wysokości potrzeb. Zazwyczaj jest tak, że wysokość zaplanowanego budżetu jest akceptowana i tyle ile zaplanuje dana strefa policyjna środków, tyle może wydać. Biorąc pod uwagę takie rozwiązanie wydaje się, iż system finansowania policji w Belgii jest lepszy od przyjętego w Polsce. Ponadto w przypadku, jeśli w budżecie policji brukselskiej zostaną na koniec roku niewykorzystane środki, policja może je zatrzymać i wydatkować w roku następnym – nie musi ich zwracać do samorządu.

Kolejna różnica polega na tym, że policja w Brukseli osiąga przychody, np. specjalne subwencje, kredyty, może brać pożyczki a także w przypadku, gdy policjanci jednej strefy policyjnej są delegowani do drugiej to ta druga strefa zwraca środki finansowe związane z delegacją - zwrócone środki stanowią przychód. W policji brukselskiej nie dokonuje się wznowienia wydatków w danym roku, wszystkie pozyskiwane środki finansowe są przychodem policji. Policja w Polsce nie osiąga przychodów.

Ciekawe rozwiązania ułatwiające pracę w policji przedstawiła Policja w Sint-Pieters-Leeuw oraz AMOW.

Pierwsza z nich zaprezentowała program, który umożliwia wyliczanie ogólnych kosztów jednostki w sposób analityczny. Przeliczanie kosztów każdego działania jest długotrwałe, lecz bieżąca analiza pozwala na wyliczenia bardziej zbliżone do rzeczywistych kosztów. Dzięki temu budżet zostanie wyliczony skrupulatnie i dokładnie. Wprowadzenie tego programu w pracy policji w Sint-Pieters-Leeuw zajęło kilka lat, lecz w chwili obecnej praca jest znacznie ułatwiona. Ponieważ większość działań policyjnych powtarza się, aktualizowanie danych w systemie zajmuje w tej chwili niewiele czasu. System ten miałby zastosowanie również w naszej jednostce.

Z kolei system komputerowy zaprezentowany przez Policję AMOW ułatwia pracę, jeśli chodzi o sprawne zarządzanie zasobami ludzkimi. Zgromadzone w systemie dane pozwalają na wiele niezbędnych wyliczeń (ilość przepracowanych godzin, nadgodziny, nieobecności w pracy). Dzięki możliwości porównania z innym jednostkami Komendant Policji AMOW wie ile czasu poświęcają policjanci innej strefy na te same czynności i porównuje, czy policjanci w jego jednostce za dużo/za mało czasu poświęcają na konkretne zadania. Pozwala to na dobrą dyslokację służb oraz właściwą organizację pracy. System wynagradzania w Belgii jest systemem głęboko motywującym do pracy oraz do osobistego rozwoju każdego zatrudnionego. Dotyczy to wynagrodzenia podstawowego jak i innych

wynagrodzeń np ; dodatek za podniesienie kwalifikacji po skończeniu kursu resortowego. Dodatkowo premiuwany jest dojazd do pracy środkami komunikacji miejskiej oraz rowerem bądź skuterem.

Istotną różnicą w pracy służb finansowych w Belgii i Polsce stanowią obowiązki w zakresie sprawozdawczości. Ponieważ policja w Belgii jest finansowana głównie ze środków lokalnych nie ma obowiązku sporządzania miesięcznych, kwartalnych i rocznych sprawozdań, nie ma ogólnych przepisów. Można w dowolny sposób przygotować raport z wydatkowanych środków dla przedstawicieli władz lokalnych. Wydatki bieżące są w jednym limicie, a system księgowania pozwala w każdym momencie sporządzić wydruk z realizacji wydatków na potrzeby np. Rady Policyjnej.

Policja Belgijska cieszy się szacunkiem społeczeństwa, wypełnia zadania statutowe, ale również niesie szeroko pojętą pomoc i sprawuje opiekę. Nawet w drażliwej sytuacji, jaką jest zatrzymanie osób do wytrzeźwienia (odpowiednik w KSP – PdoZ), policja nie pobiera opłat, gdyż ma służyć społeczeństwu i tylko w wyjątkowych przypadkach sprawa kierowana jest do prokuratury.

Opinia publiczna na temat pracy policji jest bardzo pozytywna a status policjanta jest bardzo wysoki.

Cała belgijska policja ma takie same mundury i ten sam znak firmowy w kształcie płomienia lub wyciągniętej ręki, przez co można rozumieć, iż policja może strzelać ogniem lub być przyjacielska i podać rękę.

II. Zagadnienia omówione podczas stażu odbytego w Policji Berlińskiej.

1. Organizacja i zadania berlińskiej policji.

Szkolenie prowadził inspektor Klaus-Peter Golz z referatu Współpracy Międzynarodowej Policji Kryminalnej (LKA 742) w Berlinie

Niemcy to kraj federalny o strukturze administracyjnej odmiennej od większości państw Europy. Składa się z 16 niezależnych landów oraz 3 miast na prawach landu: Hamburga, Bremy oraz Berlina.

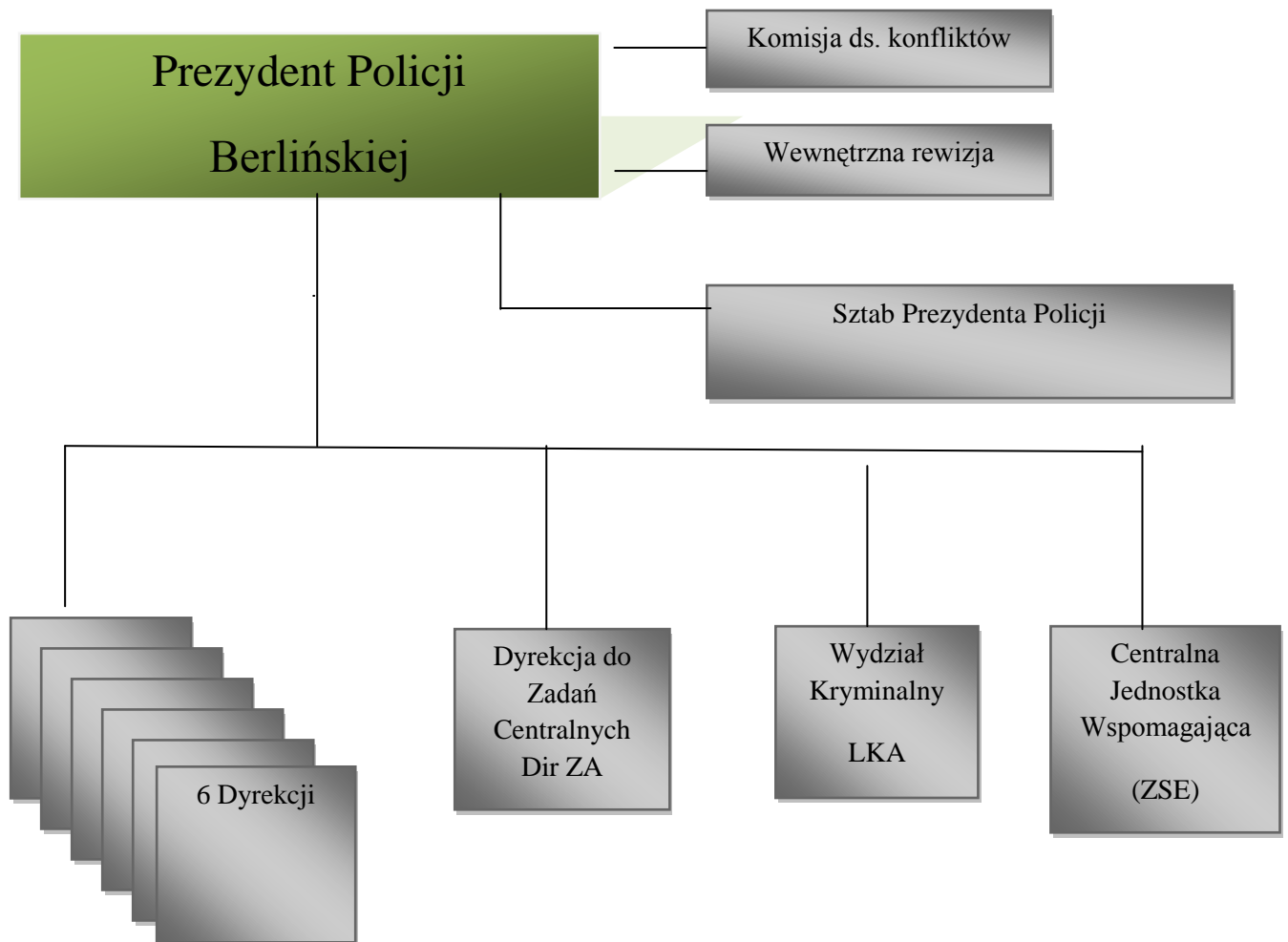
Największym miastem i stolicą Niemiec jest Berlin, który liczy ok. 3,4 mln mieszkańców i zajmuje ok. 900 km² powierzchni. Podzielony jest na 12 dzielnic, w tym najstarsze historycznie Stare Miasto (Mitte). Każdą z 12 dzielnic charakteryzuje oddzielny samorząd i prawa zbliżone do praw miejskich.

Wśród mieszkańców Berlina 86% stanowią Niemcy, a 14% to obcokrajowcy. W Berlinie mieszka ok. 4000 Polaków z polskim paszportem i obywatelstwem.

Struktura organizacyjna Policji berlińskiej.

Na obszarze landu Berlin działa policja berlińska, na czele, której stoi Prezydent Policji. Podlegają mu następujące komórki organizacyjne:

- 1) - Sztab Policji,
- 2) - Komisja ds. konfliktów,
- 3) - Wewnętrzna rewizja
- 4) - 6 Dyrekcji obejmujących zakresem działania dzielnice Berlina,
- 5) - Policja Kryminalna (LKA),
- 6) - Dyrekcja do Zadań Centralnych (Dir ZA),
- 7) - Centralna Jednostka Wspomagająca (ZSE).

Ad 1.

Sztab Policji berlińskiej bezpośrednio podlega zwierzchnictwu Prezydenta Policji. Składa się z siedmiu komórek organizacyjnych zajmujących się m. in. zwalczaniem przestępczości w ruchu drogowym zagadnieniami z zakresu tematyki prasowej, prawnej, personalnej, działań operacyjnych a także, co jest cechą specyficzną dla Sztabu, planowania i budżetu.

Ad 4.

Berlin jest podzielony na 6 dyrekcji obejmujących 1-3 dzielnic miasta, z których każda jest podzielona na mniejsze jednostki, a te z kolei na regionalne strefy zarządzania, których zakres działania jest ograniczony terytorialnie. Struktura organizacyjna 6 Dyrekcji Policji berlińskiej jest identyczna. W strukturze każdej z Dyrekcji jest sztab dyrekcji, komórka zajmująca się budżetem, referat ds. przestępczości, referat zadań centralnych oraz oddziały.

Każda z Dyrekcji ma indywidualnie przyznawane środki finansowe, a co za tym idzie posiada swój odrębny dział finansowy zajmujący się planowaniem i budżetem, który działa przy sztabie wspomagającym Dyrekcji.

Ad 5.

W strukturze organizacyjnej Policji berlińskiej znajduje się pion policji kryminalnej LKA (Landeskriminalamt).

W ramach LKA, podobnie jak w innych podległych Prezydentowi Policji jednostkach, wyodrębniono sztab wspomagający z sekcją odpowiedzialną za finanse i budżet oraz specjalistyczne komórki: wydział zajmujący się przestępstwami popełnionymi na osobach (zabójstwa zagrożone wysoką karą pozbawienia wolności, przestępstwa seksualne, pornografia dziecięca itp.), wydział zajmujący się przestępczością transgraniczną, wydział do walki z przestępczością zorganizowaną, wydział do walki z przestępczością gospodarczą, wydział operacyjny, wydział ochrony policyjnej oraz wydział techniki kryminalnej.

W strukturze LKA znajduje się także sekcja zajmująca się współpracą międzynarodową, która jest m.in. odpowiedzialna za wszelkie projekty prowadzone w ramach Unii Europejskiej.

Ad 6.

Dyrekcja Zadań Centralnych (Dir ZA) jest jednostką organizacyjną Policji berlińskiej zajmującą się zadaniami z zakresu prewencji, ruchu drogowego, policji rzecznej, lotniczej, ochrony obiektów. W strukturze Dyrekcji do Zadań Centralnych jest również wydział osób zatrzymanych oraz stanowisko kierownika, a także, podobnie jak i w strukturach innych jednostek, sztab wspomagający oraz wydział zajmujący się budżetem i przyznanymi środkami finansowymi.

Ad 7.

Centralna Jednostka Wspomagająca (ZSE) odpowiedzialna za kwestie zarządzania i administracji złożona jest z pięciu wydziałów zajmujących się tematyką: kadr, nieruchomości, informatyki, doskonalenia zawodowego oraz postępowania mandatowego w ruchu drogowym.

Poza wymienionymi jednostkami w ramach policji berlińskiej działają również grupy szybkiego reagowania oraz jednostki policji wodnej.

Szczególnie dużą wagę przywiązuje się do ochrony placówek dyplomatycznych - ambasady, konsulaty czy też jakiegokolwiek inne obiekty wysokiego ryzyka mają swoje stopnie zaszerogowania, na podstawie których przyznaje im się odpowiednią ochronę policyjną.

Jednym z większych problemów policji berlińskiej są wypadki drogowe. Zajmują one wysokie miejsce w statystyce przestępstw pomimo braku obowiązku wzywania policji na miejsce zdarzenia. W roku 2008 odnotowano 124 000 wypadków, do których wysłano jednostkę policji.

Na terenie miasta Berlin działa również federalna służba kryminalna zajmująca się najcięższymi gatunkowo przestępstwami kryminalnymi mającymi miejsce na terenie całych Niemiec.

2. Organizacja Centralnej Jednostki Wspomagającej (ZSE)

Szkolenie prowadziła Pani Gundske z referatu organizacyjnego ds. ogólnourzędniczych Centralnej Jednostki Wspomagającej (ZSE Org 4)

Centralna Jednostka Wspomagająca zajmuje się organizacją i zasadami przydziału środków finansowych (planowanie, budżet) oraz administracją (sprawy osobowe, kadrowe).

ZSE zajmuje się także obsługą i zarządzaniem zasobami kadrowymi straży pożarnej.

Kwestia zarządzania personelem straży pożarnej w różnych landach podlega oddzielnym regulacjom. W Berlinie z uwagi na niewielką ilość osób zatrudnionych w tej służbie policja przejęła ich obsługę.

Centralna jednostka wspomagająca wyróżnia w swej organizacji pięć wydziałów:

1. Wydział ds. kadrowo-finansowych obejmuje finanse i budżet, obsługę akt osobowych, pozyskiwanie oraz przyjmowanie nowych pracowników, obsługę medyczną kandydatów do pracy i osób zatrudnionych, a także świadczenia medyczne podczas prowadzonych akcji, kwestie prawne związane z funkcjonowaniem tejże jednostki oraz postępowanie dyscyplinarne.

2. Wydział zarządzania majątkiem - jego zadaniem jest zapewnienie mobilności służb poprzez efektywne pozyskiwanie oraz właściwe zarządzanie majątkiem ruchomym jak i nieruchomościami.

3. Wydział ds. informatyki - to przede wszystkim kwestie związane z nabywaniem, planowaniem i wstępną obsługą informatyczną zadań.

4. Szkoła policji - obejmuje szkolenia wstępne, szkolenia zawodowe, doskonalenie zawodowe.

5. Postępowanie mandatowe w ruchu drogowym - głównie są to sprawy związane z przekroczeniem prędkości oraz złym parkowaniem. Procedura mandatowa w całości obsługiwana jest elektronicznie. Pieniądze pozyskane z mandatów przekazywane są w połowie do miasta a w połowie do jednej z sześciu Dyrekcji właściwej miejscowo.

3. Budżet, kadry, sprawy IT w zakresie policji i straży pożarnej.

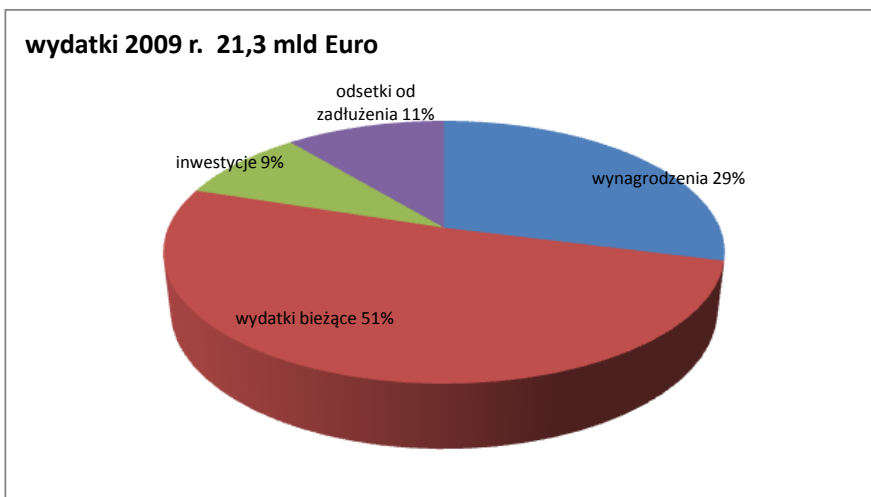
Szkolenie prowadziła Pani Kerstin Alms. – kierownik grupy roboczej III C Działu Spraw Wewnętrznych i Sportu Senatu w Berlinie

Niemcy są dobrowolną federacją państw związkowych zwanych landami, ze stolicą w Berlinie. Podstawowymi konstytucyjnymi zasadami ustrojowymi Niemiec, które mają szczególne znaczenie dla kształtu państwa, są: federalizm, demokratyzm, zasada państwa socjalnego, zasada podziału władzy oraz samorządność. Zasada federalizmu oznacza, że RFN tworzy 16 krajów związkowych (landów), które mają charakter państw o ograniczonej suwerenności. Każdy z krajów związkowych posiada własną konstytucję, która nie wymaga zatwierdzenia przez władze federalne, ograniczone prawo utrzymywania stosunków międzynarodowych, własny rząd, parlament i sądownictwo. Landy różnią się między sobą rozmiarem oraz znaczeniem politycznym.

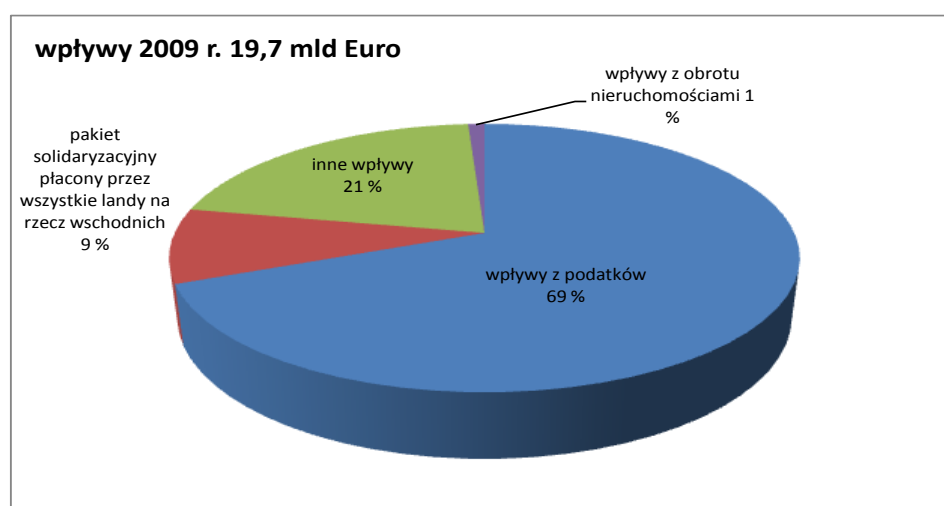
W budżecie miasta (na prawach landu) Berlin wyodrębniono wydatki i przychody:

1) Wydatki w 2009 r. kształtują się w wysokości 21,3 mld Euro. Można je rozdzielić na cztery obszary.

Pierwszy to wydatki na wynagrodzenia, które wynoszą 6,3 mld Euro (blisko 30 % budżetu), drugie to wydatki konsumpcyjne (bieżące) stanowiące ponad połowę całości budżetu (10,8 mld Euro), trzeci obszar to wydatki inwestycyjne kształtujące się na poziomie 1,9 mld Euro i ostatnie to wydatki na odsetki od zadłużenia, których wartość wynosi 2,3 mld Euro.

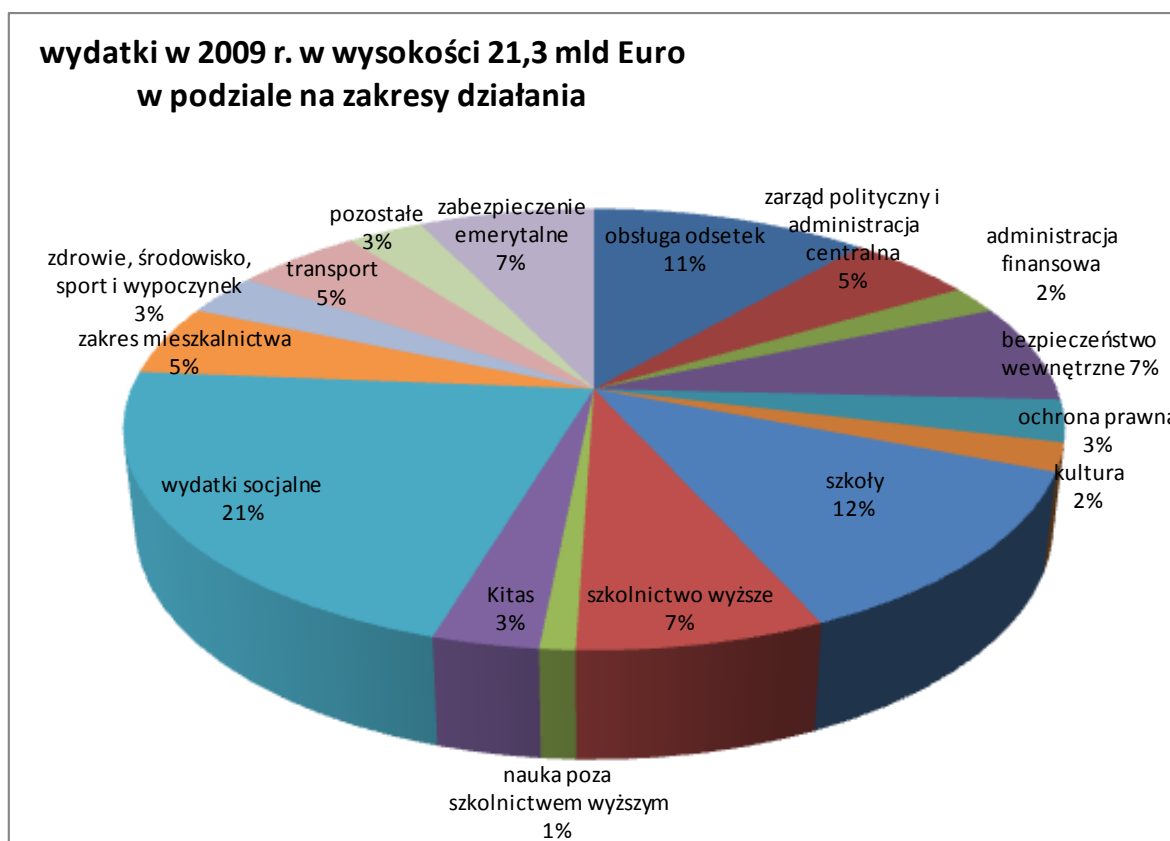

Natomiast przychody (wpływy) do budżetu w 2009 r. stanowią 19,7 mld Euro. Na wpływy składają się przychody z: podatków, które stanowią 13,7 mld Euro, pakietu solidaryzacyjnego, który płacą wszystkie landy na rzecz landów wschodnich w kwocie 1,8 mld Euro, innych wpływów np. mandatów, opłat za pisma procesowe, urzędowe itp. (4,1 mld Euro), ostatnim źródłem wpływów do budżetu są przychody z tyt. obrotu nieruchomościami 0,1 mld Euro.

Wartość przychodów które są przewidziane na 2009 r. nie pokrywają przewidywanej wartości wydatków, stąd powstaje deficyt w wysokości 1,6 mld Euro, który jest pokrywany ze środków finansowych pozyskanych z kredytów.

W podziale wydatków na rok 2009 r. na obszary działania, środki finansowe przyznane dla policji, straży pożarnej i ochrony konstytucyjnej mieszczą się w zakresie bezpieczeństwa publicznego i stanowią 7% z 21,3 mld Euro ogólnych wydatków .

Konstytucja jako podstawowy akt prawny regulujący pewne działania pomiędzy Federacją a krajami związkowymi umożliwia uchwalanie ustaw związanych z gospodarowaniem środkami finansowymi, które mogą być wykorzystane przez kraje związkowe. Przykładem takim może być ustawa w zakresie wsparcia finansowego osób w zakresie szkolnictwa, ustawa o finansowaniu mieszkalnictwa, czy ustawa o zasiłkach rodzinnych i innych ulgach rodzicielskich.

System podatkowy, który funkcjonuje w Niemczech to wpływy z tytułu podatków dzielone są pomiędzy Federację, kraje związkowe i wspólnoty. W związku z tym rozróżniamy trzy rodzaje podatków: 1) podatki federalne to np. podatki konsumpcyjne, podatek od ubezpieczeń; 2) podatki krajów związkowych to podatek od spadków, podatek od

samochodów, podatek piwny; 3) podatki wspólnotowe to podatek od prowadzonej działalności gospodarczej, podatek gruntowy. Przychody od podatków wspólnotowych, tj. podatek od osób fizycznych, podatek od spółek prawa handlowego i podatek VAT, trafiają w udziale procentowym do każdego z w/w podmiotu (podział pionowy). W podziale poziomym można wyodrębnić wpływy z podatków pomiędzy jednostkami.

4. Budżet – z procedur budżetowych do audytu.

Szkolenie prowadził Pan Franz z referatu spraw osobowych, finansowych i prawnych Centralnej Jednostki Serwisowej (ZSE I A)

Policja berlińska tak jak i straż pożarna oraz inne służby ochrony podlegają Ministerstwu Spraw Wewnętrznych i Sportu.

Budżet - od zapotrzebowania do zatwierdzenia

Każda jednostka organizacyjna policji zgłasza swoje zapotrzebowanie na środki finansowe do Centralnej Jednostki Wspomagającej. Komórka ta po dokonaniu wstępnej weryfikacji przekazuje projekt budżetu do Administracji Senatu ds. Finansowych, która ocenia realne możliwości wykonania poszczególnych zadań budżetu. Zweryfikowany projekt planu budżetowego trafia za pośrednictwem Senatu do Parlamentu. Parlament jest ostatnim organem w procesie uchwalania planu budżetu policji.

W roku 2009 przewidywane wpływy do budżetu policji berlińskiej kształtują się w wysokości 110 mln Euro, z czego ważniejsze pozycje to: dotacje w wysokości 60 mln Euro oraz 37 mln z tytułu postępowań mandatowych i grzywien.

Plan wydatków policji berlińskiej w roku 2009 wynosi 1,2 mld Euro. W ramach tych środków na wynagrodzenia przewiduje się wydatkowanie 900 mln Euro, koszty najmu nieruchomości to 140 mln Euro, wydatki konsumpcyjne 68 mln Euro, koszty administracyjne 67 mln Euro oraz 21 mln Euro stanowiące wydatki na inwestycje.

Wydatkowanie środków oddanych do dyspozycji Policji odbywa się z zachowaniem poniższych zasad:

- każdy kierownik jednostki samodzielnie gospodaruje przyznanymi środkami,
- prawidłowość wydatkowania środków nadzoruje dział finansowy Centralnej Jednostki Wspomagającej,
- przy zagospodarowywaniu środków należy przestrzegać zasad gospodarności, oszczędności i legalności.

Komórki finansowe nie są zobligowane do składania w ciągu roku sprawozdań z wykonania planu wydatków i przychodów. Jedynym rozliczeniem przyznaných środków finansowych jest bilans przedstawiany po zakończeniu roku obrachunkowego.

Nadzór i kontrolę nad prawidłowościami dokonywanych wydatków sprawuje Wewnętrzna Komisja Rewizyjna i Federalna Izba Rachunkowa.

Wewnętrzna Komisja Rewizyjna to jednostka sprawdzająca, która na bezpośrednie zlecenie kierownictwa urzędów realizuje zadania z zakresu:

- badania poprawności realizacji zleceń, szczególnie w zakresie budżetu
- przeciwdziałania korupcji oraz doradztwa w zakresie pozyskiwania środków od innych podmiotów.
- przeprowadzania kontroli poprawności organizacji służby z badaniem efektywności wypełnianych zadań
- bezpieczeństwa systemów informatycznych.

Natomiast Federalna Izba Rachunkowa jest niezależną instytucją, która dokonuje badania budżetu i realizuje audyt w poszczególnych jednostkach. Proces badania obejmuje ocenę celowości, gospodarności i rzetelności wydatkowania środków jak również sprawdzenia bilansu jednostki. Izba po przeprowadzeniu kontroli ma obowiązek sporządzenia rocznego raportu oraz przekazania go do Parlamentu. Zakończeniem procesu wydatkowania środków w danym roku budżetowym jest zatwierdzenie przez Parlament rocznego sprawozdania z działalności Federalnej Izby Rachunkowej.

5. Zarządzanie Human Resources – rekrutacja, płacność, promocja, edukacja

Szkolenie prowadziła Pani Brandenburg z komórki ds. prawnych i dyscyplinarnych referatu spraw osobowych, finansowych i prawnych Centralnej Jednostki Wspomagającej (ZSE I C)

Pracowników policji berlińskiej dzieli się na dwie grupy. Pierwsza z nich to funkcjonariusze policji oraz urzędnicy państwowi zaś druga to pracownicy zatrudnieni na podstawie umów zbiorowych.

W policji zatrudnionych jest 16 086 policjantów i 5 098 pracowników cywilnych.

Rekrutacja.

Przyszły kandydat musi spełnić określone wymagania:

- posiadać niemieckie obywatelstwo lub wniosek o jego przyznanie,
- średni szczebel zaszeregowania – wymagana matura,
- wyższy szczebel zaszeregowania - wymagane wykształcenie wyższe,
- niekaralność,
- karta pływacka,
- prawo jazdy kat B,
- pozytywne wyniki uzyskane ze wszystkich testów w czasie rekrutacji oraz badania lekarskie,
- wzrost min. 160 cm kobiety, 165 cm mężczyźni.

Z uwagi na dość długi proces rekrutacji (około 1 roku) policja berlińska opracowała nowy system mający na celu szybkie i sprawne pozyskiwanie osób zainteresowanych przyjęciem do służby.

Złożenie aplikacji będzie odbywać się poprzez wypełnienie wstępnych testów kompetencyjnych udostępnionych na stronie internetowej policji, po zaliczeniu, których kandydat jest zapraszany do następnego etapu.

Kolejne etapy procesu rekrutacji:

- testy psychologiczne,
- test językowy,
- testy fizyczne,
- profilaktyka zdrowotna
- rozmowa kwalifikacyjna.

Wszystkie testy będą wykonywane w ciągu jednego dnia. Kandydat po zdaniu wszelkich egzaminów jest następnego dnia zatrudniany i kierowany do szkoły policyjnej. System ten zostanie wprowadzony od 01.01.2010 roku.

Średni wiek pracowników służby mundurowej w 2008 r. kształtował się pomiędzy 41,3 – 42,3.

Doskonalenie zawodowe.

W berlińskiej policji wyróżniamy cztery podstawowe grupy rozwoju zawodowego:

- służba prosta, do której zaliczamy służbę przygotowawczą wraz z kształceniem podstawowym oraz okres próby,
- służba średniego szczebla przygotowuje do służby podstawowej i operacyjnej, rozwija zdolności negocjacyjne,
- służba wyższego szczebla przygotowuje do służby podstawowej i operacyjnej, rozwija zdolności negocjacyjne i psychologiczne,
- służba najwyższego szczebla przygotowuje do kierowania jednostkami Policji, organizowania i kierowania operacjami (również zagranicznymi).

Pracownicy średniego i wyższego szczebla są kierowani na 3-letnie studia w zakresie administracji i zarządzania do Wyższej Szkoły Zarządzania i Prawa. Zdobywają przygotowanie do pełnienia funkcji kierowniczych, doświadczenie oraz poznają inne metody zarządzania i funkcjonowania pracując w firmach prywatnych poprzez oddelegowanie na określony czas.

System wynagrodzeń

System wynagrodzeń w policji berlińskiej jest regulowany przez dwie ustawy:

- federalna ustawa o uposażeniach dotycząca funkcjonariuszy i pracowników służby cywilnej;
- ustawa o zbiorowych układach pracy dotycząca pozostałych pracowników.

Wynagrodzenie składa się z dwóch części:

- składniki stałe, w skład których wchodzi wynagrodzenie zasadnicze wynikające z grupy zaszerogowania; dodatki rodzinne uzależnione od stanu cywilnego pracownika – najmniejsze wsparcie dla panien i kawalerów, większe dla osób zamężnych bez i z dziećmi; dodatek stanowiskowy, dodatek za stopień,
- składniki zmienne: dodatek za pracę w godzinach nadliczbowych, za pracę w godzinach nocnych itp.

Wynagrodzenie zasadnicze oraz dodatki o charakterze stałym są płatne ostatniego dnia roboczego w danym miesiącu, natomiast pozostałe składniki w ciągu trzech miesięcy. Istnieje możliwość wypłacenia zaliczki na wniosek pracownika na poczet przyszłego wynagrodzenia. Cały obrót finansowy jest prowadzony bezgotówkowo.

Pensja brutto policjanta i urzędnika państwowego jest pomniejsza o składkę zdrowotną, podatek dochodowy oraz podatek solidarnościowy na rzecz niwelowania różnic między częścią wschodnią a zachodnią Niemiec. Jeżeli chodzi o pracowników zatrudnionych na podstawie zbiorowych układów pracy to dodatkowo potrącana jest składka emerytalna oraz składka na poczet potencjalnego bezrobocia i zasiłku dla bezrobotnych (fundusz pracy).

Poza wynagrodzeniem pracownicy otrzymują również dodatkowe świadczenia np. dodatek za urlop, dodatek bożonarodzeniowy w roku 2009 wynosi 600 Euro.

W stosunku do pracowników służb mundurowych posiadających stopnie służbowe średniego i wyższego szczebla oczekuje się zmiany zakresu obowiązków co 5 lat (urzędnicy częściej, co 3-4 lata).

Uprawnienia emerytalne :

- policjanci nabywają prawa emerytalne w wieku 61 lat, na pisemny wniosek zainteresowanego jest możliwość przedłużenia służby o kolejny rok (maksymalnie 3 lata)
- urzędnicy państwowi oraz pracownicy zatrudnieni na podstawie układów zbiorowych nabywają prawa emerytalne w wieku 65 lat.

Policja berlińska posiada zintegrowany system kadrowo-płacowy (IPV), który zawiera wszelkie dane dotyczące pracownika tj. informacje o wynagrodzeniach, ewidencje czasu pracy, zwolnienia lekarskie, dane osobowe.

6. Zarządzanie kosztami związanymi z obsługą pojazdów.

Szkolenie prowadził polizeioberinspektor (wyższy inspektor) Andreas Hampe – kierownik Referatu ds. zarządzania flotą samochodową Centralnej Jednostki Wspomagającej (ZSE II A)

Tematem wykładu było przedstawienie struktury, organizacji, zarządzania flotą samochodową oraz środkami finansowymi przeznaczonymi na ten cel w policji berlińskiej.

A. Struktura organizacyjna Referatu ZSA II A

Realizacja zadań związanych z transportem w policji berlińskiej realizowana jest w Referacie II A Centralnej Jednostki Wspomagającej ZSE II A – Mobilność.

Pracuje w nim ogółem 432 pracowników realizując wizję „*zawsze mobilny na ziemi, na wodzie i w powietrzu*”.

Do głównych zadań tej jednostki należy:

- zabezpieczenie mobilności berlińskiej policji,
- naprawa i utrzymanie w gotowości pojazdów policyjnych,

- realizacja postępowań nabywania samochodów w zakresie merytorycznym (technicznym) i formalnym (budżetowo-administracyjnym),
- tworzenie opinii w zakresie szkód z udziałem policji,
- zapewnienie zabezpieczenia paliwa,
- ogólne zarządzanie flotą samochodową,
- przeprowadzanie i realizacja transportu osób i mienia oraz transporty kurierskie.

Referat ZSE II A podzielony jest na trzy grupy:

1) Grupa ZSE II A 1 wykonuje następujące zadania:

- planowanie budżetu na inwestycje (do roku 2014),
- zagospodarowanie przekazanych środków,
- nadzór nad posiadany budżetem,
- realizacja zamówień na samochody,
- rozpisywanie, przydział i rozrachunek płynów eksploatacyjnych w tym paliw,
- zarządzanie samochodami i kartami do tankowania,
- dopuszczanie pojazdów do ruchu,
- techniczne opracowanie w zakresie realizacji zamówień policji na samochody ciężarowe,
- kontrola ofert pod względem technicznym,
- przeprowadzanie badań technicznych pojazdów, kontrola uprawnień do prowadzenia pojazdów,
- tworzenie opinii, kalkulacja szkód, oceny wypadkowe.

2) Grupa ZSE II A 2 zajmuje się m.in.:

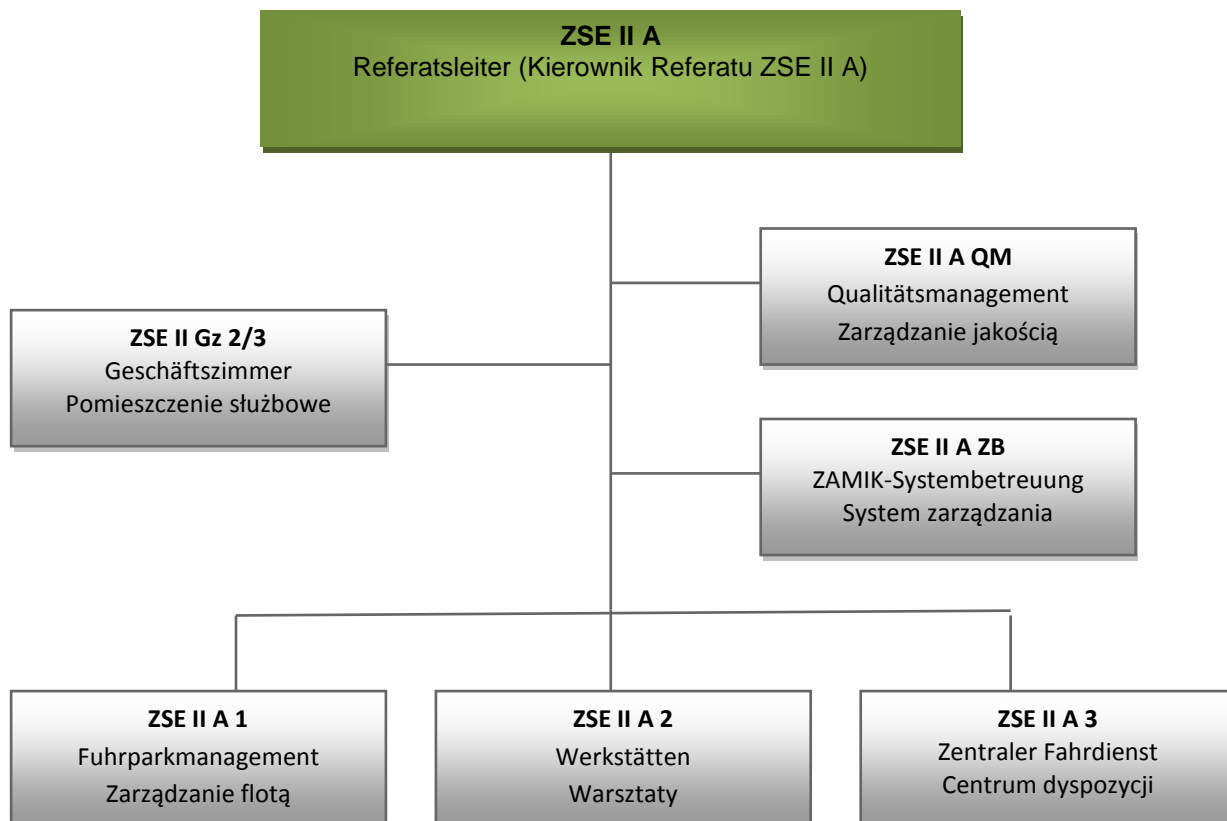
- zapewnieniem utrzymania stanu gotowości samochodów ciężarowych i łodzi,
- koordynacją utrzymania pojazdów z stanie gotowości,
- nadzorem nad serwisami szybkich napraw
- księgowaniem i kalkulacją napraw warsztatowych oraz opracowywaniem zleceń zewnętrznych,

- przygotowaniem i przeprowadzeniem badań stanu technicznego pojazdów i badań emitowanych do środowiska spalin,
- zapewnieniem równego zatrudnienia personelu w warsztatach policyjnych i serwisach szybkich napraw,
- zabezpieczeniem zaopatrzenia w części zapasowe do pojazdów i organizacją wewnętrzną w magazynach;

3) Grupa ZSE II A 3 wykonuje następujące zadania:

- zarządzanie flotą pojazdów obsługujących wszystkie jednostki w Policji berlińskiej,
- wykonywanie transportu osób, mienia, oraz przesyłki kurierskie,
- złomowanie i utylizacja nieużywanych jak i uszkodzonych poprzez wypadki samochodów policyjnych,
- natychmiastowa pomoc techniczna, rozdział poczty oraz punkt zbiorczy dokumentów.

Schemat graficzny referatu ZSE II A

Policja berlińska w swoim zasięgu działania posiada 6 stacji dyspozycji pojazdów odpowiadających zasięgiem terytorialnym każdej z Dyrekcji, a w ramach każdej stacji wykorzystanie pojazdów odbywa się w sposób ciągły, wg zgłaszanego zapotrzebowania.

A. Zarządzanie kosztami obsługi pojazdów

W wyniku dotkliwych skutków redukcji kosztów i oszczędnościami wprowadzonymi przez Senat miasta Berlina od roku 1996 flota samochodowa policji berlińskiej była niedofinansowana. Skutkiem znacznego zmniejszenia środków finansowych było obniżenie efektywności samej floty oraz jej „postarzenie”.

Z uwagi na zaistniałą sytuację w roku 2000 powołano do życia grupę ekspertów, której zadaniem była analiza stanu faktycznego we flocie, zaplanowanie środków finansowych, jakie można było przeznaczyć na jej modernizację oraz zaproponowanie odpowiednich rozwiązań służących poprawie bezpieczeństwa i mobilności posiadanych jednostek.

Po przeanalizowaniu przez ekspertów rzeczywistych potrzeb policji berlińskiej w zakresie floty samochodowej oraz środków finansowych przeznaczonych przez miasto Berlin w budżecie na ten cel okazało się, że w budżecie na transport do roku 2005 brakowało 37,3 mln Euro.

W związku z powyższym w ramach samej policji berlińskiej opracowano program oszczędnościowy, aby pozyskać środki finansowe na inwestycje w sektorze transportu. Powyższy program polegał na ustandaryzowaniu środków transportu i organizacji nowej floty samochodowej.

Po uprzednim sprawdzeniu stanu technicznego pojazdów i obsługujących ich stacji serwisowych zredukowano liczebność floty o 20 % do obowiązującej obecnie granicy 2313 pojazdów.

Podstawą kolejnej zmiany były warunki gospodarcze, które wymusiły na policji berlińskiej wycofanie drogich w użytkowaniu i utrzymaniu Volkswagenów BUS (za cenę jednego BUSa można było zakupić 2 samochody osobowe).

W ramach reorganizacji, poprawy warunków i komfortu pracy funkcjonariuszy, policja berlińska wprowadziła możliwość zawierania umów leasingu na samochody i w roku 2002 umową leasingową objęto 160 pojazdów.

Umowę leasingu podpisywano na okres 24 miesięcy a swym zakresem obejmowała ona pełen serwis użytkowanego samochodu (pakiet serwisowy) i okresowe przeglądy. Dodatkowo przewidywała opcję holowania pojazdów w przypadku awarii i dostarczenie tych samochodów do wskazanego miejsca oraz wymianę wszystkich elementów eksploatacyjnych takich jak: płyny hamulcowe czy chłodnicze. Finansujący, w zamian za powyższe usługi serwisowe, pobierał z góry okresowe świadczenie pieniężne o charakterze ryczałtowym w trakcie trwania umowy.

W roku 2006 współpraca policji berlińskiej z koncernami w zakresie umów leasingu została zawieszona. Analiza ekonomiczna wykazała, że nastąpił 142 % wzrost kosztów wyposażenia specjalistycznego samochodów oraz wzrost opłat ryczałtowych w ramach umowy leasingu.

W związku z powyższym opracowano we własnym zakresie wielopłaszczyznowy plan rezygnacji z leasingu. Powyższy plan obejmował nie tylko rezygnację z samej umowy leasingu, ale również rezygnację z usług serwisowych.

W wyniku przeprowadzonych własnych analiz wykazano, że środki finansowe przeznaczone na przeglądy okresowe i badania techniczne w budżecie Policji berlińskiej są wystarczające a własna flota samochodowa ekonomicznie jest korzystniejsza niż zawieranie kosztownych umów leasingowych.

Uznano również, że środki finansowe w ramach budżetu policji berlińskiej są wystarczające na usuwanie w przyszłości skutków wypadków, w których uczestniczyłyby pojazdy floty berlińskiej oraz umożliwiają dokonywanie okresowych regularnych przeglądów we własnych stacjach obsługi.

Jednakże w praktyce okazało się, iż holowanie, serwis i usuwanie skutków wypadków w policyjnych stacjach obsługi jest trudne w realizacji i ze względu na koszty osobowe i materialne policja berlińska wróciła do poprzedniego rozwiązania w tym zakresie, czyli obsługi zewnętrznej. W związku z tym zdecydowano się podpisać umowy na serwis samochodów z lokalnymi, firmowymi stacjami obsługi.

W ramach reorganizacji floty samochodowej policji berlińskiej w obszarze tankowania pojazdów i wymiany płynów i drobnych części eksploatacyjnych został

wprowadzony system ZAMIKS polegający na tym, że do każdego pojazdu jest przypisana **karta tankowania** i w oparciu o nią możliwe jest naprawianie różnych modułów samochodów w ramach stacji obsługi.

Do kart tankowania przypisane są również normy zużycia paliwa i co pewien okres czasu są przeprowadzane kontrole mające na celu potwierdzenie rzeczywistego zużycia paliwa, a w przypadku przekroczenia przewidywanych norm sprawdzenie przyczyn większego zużycia paliwa.

Warte podkreślenia jest, iż w wyniku analizy efektywności i kosztów działania floty berlińskiej wprowadzono zasadę krótkiego terminu naprawy uszkodzonego radiowozu, wynosi on obecnie do 3 dni. W przypadku, gdy pojazd czeka na naprawę dłużej niż 3 dni uznaje się, że stacja obsługi jest przeciążona i radiowozy kierowane są na naprawy zewnętrzne.

Na obszarze miasta Berlin znajduje się centralna stacja obsługi pojazdów mogąca dokonywać jednocześnie 13 przeglądów technicznych oraz dwie stacje miejskie CITY, w tym jedna z nich może dokonywać napraw 7 samochodów osobowych jednocześnie, a druga stacja miejska obsługuje samochody ciężarowe w ilości 13 jednocześnie.

W roku 2005 współpraca policji berlińskiej z koncernem BMW została zakończona z uwagi na korzystniejszą ofertę koncernu Volskswagen. Całkowite zakończenie umów leasingu nastąpiło na przełomie 2007/2008 roku, wraz z momentem zakupu 165 nowych radiowozów VW Touran i sprzedażą 160 używanych radiowozów VW Touran z ostatniej umowy leasingowej. W oparciu o obowiązującą w tym czasie koncepcję, odnawiano flotę w cyklu czteroletnim, o 85 nowych pojazdów w każdym roku.

Policja berlińska w swoim zasięgu działania posiada 6 stacji dyspozycji pojazdów odpowiadające zasięgiem terytorialnym każdej z Dyrekcji. Każda z dyrekcji posiada swój centralny punkt dyspozycji pojazdów obsadzony jednym dysponentem oraz 4-5 pracownikami (kierowcami). Pracownicy ci odpowiadają za zadania regionalne dotyczące samochodów. Należy podkreślić, że pojazdy przypisane są do konkretnych dyrekcji, ale nadzór nad ich wykorzystaniem sprawuje służba transportowa, a nie dyrekcja.

W przypadku uszkodzenia samochodu służbowego z winy policjanta będącego na służbie koszty związane z naprawą i ubezpieczeniem ponosi budżet miasta Berlina a nie policja (istnieje jednak możliwość postępowania roszczeniowego i dyscyplinarnego wobec funkcjonariusza – tym zajmuje się specjalna komisja oraz wydział prawny). Ma to również

zastosowanie w przypadku poruszania się pojazdów policyjnych w systemie uprzywilejowanym (tj. na niebieskim świetle i z sygnałami dźwiękowymi).

W sytuacji, gdy do wypadku przyczynił się choćby w minimalnym stopniu cywilny kierowca (osoba trzecia), to niezależnie od okoliczności policja nigdy nie odpowiada za powstałą szkodę. Całość wyrządzonej szkody pokrywa ubezpieczyciel sprawcy wypadku.

7. Technologie informatyczne z możliwością wprowadzenia „Policyjnej Informacji i Komunikacji” POLIKS, wykorzystywane do przetwarzania spraw i danych przez berlińską Policję.

Szkolenie prowadził Pan Steinert z referatu ds. technik informatycznych i komunikacyjnych Centralnej Jednostki Serwisowej (ZSE III C)

Zarówno Federalna Służba Kryminalna (FKL), jak i policja każdego bundeslandu używa odrębnego systemu informatycznego. Niektóre landy podpisały między sobą umowy o współpracy, na mocy, których używają jednego systemu. Aby FKL miała dostęp do wszelkich danych policyjnych na wszystkie kraje związkowe został nałożony ustawowy obowiązek regularnego transferu swoich danych.

Systemem informatycznym używanym przez Policję berlińską jest system POLIKS. POLIKS - to skrót od słów Policyjny Krajowy System w zakresie informacji, komunikacji i opracowania rzeczowego gromadzonych dokumentów dedykowany dla miasta Berlin. Jest to elektroniczny system informacji bazujący na poczcie e-mail pozwalający na wyszukanie informacji w oparciu o różne kryteria.

Prace nad stworzeniem tego systemu rozpoczęły się w 1992 roku. Do roku 1999 Policja berlińska testowała systemy informatyczne stosowane przez policje innych krajów związkowych. W dniu 16.12.2000 roku podpisano umowę z firmą Gedas o stworzeniu systemu, zaś w dniu 30.03.2005 roku system ten został udostępniony policjantom.

Przed uruchomieniem systemu wprowadzono 6 mln zdarzeń z przeszłości (tylko kryminalnych). Po rozpoczęciu użytkowania (od marca 2005 roku) wprowadzono już ponad 3 mln bieżących zdarzeń.

Cele systemu POLIKS:

- jednorazowe wprowadzenie danych do systemu celem ich późniejszego uzupełniania i wykorzystania,
- automatyzacja obowiązków informatycznych (wymiana informacji z systemem federacyjnym INPOL, Europejskim Systemem Informacyjnym SIS, urzędami ds. meldunków EWW oraz wydziałami komunikacji KVA),
- optymalizacja i unifikacja wszystkich systemów informatycznych używanych przez policję berlińską (do momentu wprowadzenia systemu POLIKS tylko LKA pracowała w oparciu o system informatyczny),
- stworzenie wielofunkcyjnych stanowisk pracy celem wyeliminowania przypadków używania prywatnych komputerów.

System POLIKS w liczbach:

- obecnie jest zarejestrowanych ok. 17 000 użytkowników systemu,
- dziennie wprowadzanych jest około 2 500 nowych zdarzeń policyjnych (jedno zdarzenie = jedno postępowanie),
- w ciągu 60 sek. od wprowadzenia danych do systemu są one dostępne dla wszystkich jego użytkowników,
- informację zwrotną np. o zatrzymanej osobie uzyskuje się w czasie krótszym niż 10 sek. od momentu wprowadzenia zapytania,
- dziennie jest składanych w systemie ok. 60 000 zapytań i odpowiedzi.

Koszty systemu POLIKS

Stworzenie systemu POLIKS i jego utrzymanie w całości finansowane jest przez Senat Landu Berlin. Obecnie budżet Policji berlińskiej przeznaczony na zapewnienie sprawnego funkcjonowania systemu, aktualizację oprogramowania, serwis, wymianę zużywającego się sprzętu wynosi 16 mln Euro rocznie.

wielkość całkowita	73 mln EUR
oprogramowanie użytkowe <ul style="list-style-type: none"> • również szkolenia, migracja danych ISVB i INPOL 	20,4 mln EUR
Urządzenia <ul style="list-style-type: none"> • m.in. licencje na oprogramowanie i komputery 	20.4 mln EUR
Infrastruktura <ul style="list-style-type: none"> • strukturalne okablowanie jednostek terenowych 	23 mln EUR
Pozostałe	9,5 mln

8. Uniformy i odzież – wizyta w centrum dystrybucji mundurów policyjnych dla Berlina i Brandenburgii.

Centralne Biuro Jednostki Policji Brandenburgii zajmuje się zaopatrzeniem w mundury i ubrania służbowe policji oraz pracowników mundurowych Ministerstwa Sprawiedliwości landów Berlin i Brandenburgia.

W 2002 r. wprowadzony został elektroniczny system zamówień i zarządzania towarami. Ponadto, od niedawna zgłaszanie zapotrzebowania przez funkcjonariuszy na poszczególne elementy umundurowania odbywa się wyłącznie za pośrednictwem Internetu. Każde zamówienie jest realizowane w ciągu 2 dni roboczych od momentu jego złożenia, zaś przesyłka jest dostarczana przez zewnętrzną firmę kurierską do miejsca pracy zamawiającego.

Dziennie jest realizowanych ok. 200 – 250 zamówień z obu landów (głównie z Brandenburgii). Od 01 stycznia 2010 r. Centralne Biuro Jednostki Policji Brandenburgii przejmuje na siebie całość zaopatrzenia mundurowego policji i wymiaru sprawiedliwości landu Berlin, dlatego też przewiduje się, że liczba tych zamówień wzrośnie do ok. 300-350 przesyłek dziennie.

By sprostać planowanym zadaniom w bieżącym roku poszerzono dotychczasową powierzchnię magazynową i powierzchnie obsługi. Było to możliwe do zrealizowania dzięki temu, że magazyny są zorganizowane w sposób bardzo mobilny – w zależności od liczby składowanych elementów mogą być one rozszerzane lub zwężane według potrzeb, poprzez zmianę sposobu ich zagospodarowania lub przez dobudowanie kolejnych części.

Pierwsze umundurowanie (komplety odzieży, w tym 6 par butów) policjant otrzymuje bezpłatnie. W jego skład wchodzi zarówno umundurowanie na potrzeby służby patrolowej jak i mundury do wykonywania prac biurowych oraz odzież do uprawiania sportu. Całkowity koszt pierwszego umundurowania to wydatek rzędu ok. 1500 euro. Roczny budżet każdego policjanta na zakup zużywających się elementów umundurowania wynosi 150 euro rocznie (limit finansowy, nie środki pieniężne). Kwota ta w zupełności wystarcza na wymianę poszczególnych części munduru – przykładowo bluzka polo to wydatek ok. 18 euro. Niewykorzystane w danym roku środki przechodzą na następny rok. Jest jednak ogólnie wyznaczona granica 450 euro, po osiągnięciu, której kolejne środki nie są dopisywane do rachunku danego policjanta, aż do momentu częściowego wykorzystania już posiadanych.

Poza umundurowaniem w oddzielnym magazynie Centralnego Biura Jednostki Policji Brandenburgii przechowuje się sprzęt informatyczny (drukarki, skanery, monitory) oraz wyposażenie specjalne dla sekcji ruchu drogowego i oddziałów prewencji. Odbiór zamówień z tego magazynu odbywa się wyłącznie osobiście. Obecnie trwają jednak prace nad ujednoczeniem sposobu realizacji wszystkich zamówień.

Mimo dużej ilości realizowanych, na co dzień zadań liczba pracowników zatrudnionych w tym centrum dystrybucji jest stosunkowo niewielka. Łącznie zatrudnionych jest 24 pracowników.

9. Zarządzanie jednostką ds. technik kryminalistycznych Centrum Techniki Kryminalistycznej (LKA KT)

Szkolenie prowadził Pan Klös - kierownik Zakładu Medycyny Sądowej (CID).

Centrum Techniki Kryminalistycznej (LKA KT) jest odrębną komórką Policji Kryminalnej (LKA). LKA KT jest wydziałem charakterystycznym tylko dla Berlina.

Jednostkę Technik Kryminalistycznych tworzy 455 pracowników, są to specjaliści z zakresu prewencji, policji kryminalnej a także naukowcy, urzędnicy administracji oraz pracownicy techniczni i stenotypiści. Specyfiką tej jednostki jest tak zwane podwójne szefostwo. Wydziałem zarządzają: kierownik instytutu oraz kierownik naukowców. Celem wspólnym obydwu zarządzających jest uzyskanie jak najlepszych wyników badawczych przy jak najmniejszym nakładzie finansowym.

LKA KT zajmuje się między innymi zabezpieczaniem śladów z miejsca zdarzenia, wykonywaniem ekspertyz kryminalistycznych na rzecz Policji i innych organów procesowych a także pracami badawczo wdrożeniowymi w tematyce techniki kryminalistycznej.

Budżet LKA KT:

Podstawowy podział wydatków to klasyfikacja na wydatki osobowe i rzeczowe (inwestycje, wydatki konsumpcyjne, wydatki związane z serwisem jak również badania i testy zlecane firmom zewnętrznym), tj.:

- 1) w roku 2009 wydatki osobowe wynoszą ok. 20 mln Euro przy całkowitym obłożeniu stanowisk będących w dyspozycji LKA KT,
- 2) Budżet środków trwałych to ok. 5 mln Euro podzielonych na inwestycje oraz wydatki konsumpcyjne.

Przykłady urządzeń nabytych w zakresie inwestycji w ostatnich latach:

- mikroskop elektronowy o wartości 332 000 Euro zakupiony w 2006 roku,
- automat do pipetowania 179 000 Euro oraz samochód mogący pracować w specjalistycznych warunkach zagrożenia 130 000 Euro to inwestycje zrealizowane w roku 2008,
- rozbudowa serwerów wyceniona na 100 000 Euro w 2009 r.

W zakresie wydatków konsumpcyjnych ok. 1,3 mln Euro to koszt laboratorium oraz zakupu odczynników chemicznych , ok. 2,1 mln Euro przeznaczono na badania zlecane na zewnątrz, głównie jest to koszt badań DNA których LKA KT nie jest w stanie wykonać samo z powodu zbyt małej ilości pracowników, 0,57 mln Euro kosztuje utrzymanie stanu technicznego

urządzeń zaś 30 tys. euro przeznaczono na akredytacje potrzebną do podniesienia wartości merytorycznej przeprowadzonych badań czy wydanych ekspertyz.

Kierując się chęcią zwiększenia wydajności oraz efektywności pracy LKA KT, przeprowadzono reorganizację pracy związanej z zabezpieczaniem śladów. Dawniej na miejsce zdarzenia przybywali kolejno eksperci z zakresu np. balistyki, daktyloskopii, DNA itd. Wąska specjalizacja pracowników wydłużała pracę, duża ilość osób na zabezpieczanym terenie przyczyniała się do niszczenia śladów, aby temu zapobiec przeprowadzono odpowiednie szkolenia pracowników i w tej chwili na miejsce zdarzenia wysyłany jest tylko jeden ekspert, który zabezpiecza wszystkie ślady.

10. Podsumowanie

Pobyt w Berlinie pozwolił poznać odrębny sposób finansowania Policji berlińskiej, która jest w całości finansowana przez Senat landu Berlin. Budżet policji jest planowany w trybie wieloletnim (5 lat) przy uwzględnieniu potrzeb i oczekiwań społeczeństwa oraz możliwości finansowych Landu.

Wyodrębnione komórki właściwe do spraw finansowych nie są zobligowane przepisami do sporządzania sprawozdań finansowych w ciągu roku budżetowego, a jedynym dokumentem przedstawianym do jednostki nadrzędnej jest bilans roczny. Takie rozwiązanie w finansowaniu i sprawozdawczości wydaje się być korzystne z punktu widzenia ekonomicznego, a jednocześnie przyjęte procedury nadzoru i kontroli zabezpieczają wydatkowania publicznych pieniędzy. Środki finansowe przekazywane na policję w Berlinie są zawsze uzależnione od wielkości środków, jakie są przewidziane w budżecie.

Takie całkowicie zdecentralizowane finansowanie niemieckiej policji pozwala na lepsze zaspokajanie potrzeb społeczności lokalnych w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego.

Kolejną istotną cechą organizacji Policji berlińskiej jest fakt, iż policjanci i urzędnicy są traktowani jako funkcjonariusze państwowi i podlegają jednej ustawie federalnej w zakresie praw i obowiązków. Oznacza to między innymi, że urzędnicy po specjalnym przeszkoleniu mogą odbywać służby patrolowe, co rozwiązuje problem braków kadrowych

służb prewencyjnych. Wobec w/w obu grup stosowany jest taki sam system wynagrodzeń, w tym dodatki oraz system emerytalny.

Rozwiązanie, jakie przyjęła Policja berlińska w zakresie dodatku urlopowego (Urlaubsgeld – stała kwota dla wszystkich) usprawniło system wypłaty tego świadczenia. Podstawą do jego wypłaty jest fakt zatrudnienia na dzień 1 lipca w danym roku kalendarzowym a wypłacany jest jednorazowo wszystkim zatrudnionym niezależnie od tego czy urlop był rzeczywiście wykorzystany. W porównaniu ze skomplikowanymi zasadami przyznawania tego świadczenia dla polskich policjantów można dostrzec wyraźne korzyści i oszczędności w wymiarze organizacyjno-finansowym.

Dzięki systemowi obowiązkowej rotacji wśród pracowników średniego i wyższego szczebla możliwe jest wyszkolenie wysokiej klasy specjalistów w różnych dziedzinach. Konieczność zmiany zrutyinizowanych zasad pracy, poznawanie nowych obszarów funkcjonowania firmy pozwala na wniesienie innowacji w wyniku nowego spojrzenia na zagadnienia. Przy tym zmniejsza się ryzyko „wypalenia zawodowego” wynikającego z braku motywacji i perspektyw rozwoju zawodowego.

Nowatorski system rekrutacji do policji, jaki jest wdrażany w policji berlińskiej od 01.01.2010 r. (z wykorzystaniem internetowej aplikacji), pozwala na szybkie i niemal bezkosztowe przeprowadzenie wstępnego etapu selekcji kandydatów. Wprowadzenie w polskiej policji podobnych rozwiązań w systemie naboru do służby pozwoliłoby na usprawnienie procesu rekrutacji, przynajmniej w pierwszym etapie rekrutacji, znaczące obniżenie kosztów obsługi tego zadania (oszczędności osobowe i rzeczowe), a ponadto ułatwiłoby zainteresowanym dostęp do rozpoczęcia procedury przyjęcia do służby w Policji.

Biorąc pod uwagę ogromne koszty ponoszone w polskiej policji w związku z zapewnieniem funkcjonariuszom odpowiedniego i kompletnego umundurowania bardzo interesującym rozwiązaniem wydaje się być sposób realizacji tego zagadnienia stosowany w Policji berlińskiej. Dzięki temu, iż policjant otrzymuje limit kwotowy na brakujące elementy ubioru służbowego (a nie środki pieniężne), istnieje możliwość efektywnego gospodarowania przez jednostkę zarządzającą posiadanymi zasobami: wiadomo, jakie jest zapotrzebowanie na poszczególne elementy umundurowania, koszty zakupów są niższe dzięki stałym, dużym zamówieniom, wszyscy policjanci są ubrani i wyposażeni w jednakowe elementy garderoby (nie są zmuszeni nabywać ich samodzielnie od zewnętrznych dostawców). Taki sposób wydatkowania środków finansowych na umundurowanie pozwala na określenie i zaspokojenie rzeczywistych potrzeb jednostki Policji w tym zakresie.

Podsumowując należy podkreślić, iż uczestnictwo w projekcie Leonardo da Vinci dało znakomitą możliwość poznania odmiennych systemów finansowania Policji w krajach europejskich, a tym samym przyczyniło się do poszerzenia wiedzy zawodowej i umiejętności pracowników i policjantów służby finansowej Komendy Stołecznej Policji.